Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

Газета 1918 йил 21 июндан чиқа бошлаган

№ 190 (20. 158) ● 1988 йил 19 август, ● жума ● Баҳоси 3 тийин.

ПАХТАКОР ЎРТОҚЛАР!

✦ Ғўза парвариши якунловчи босқичга кирди. Унинг ҳар бир кунини зарбдорчасига ўтказиб, пайкалларда мўл ҳосил етиштириш ва кўсакларнинг бир текис очилишига эришайлик!

✦ Ёз «оёқ»лаб, куз эшик қоқмоқда. Куни кеча жойларда ёмғир томчилаб ўтди. Қолган дамларни ғанимат билиб, теримга тайёргарликни кучайтиринг.

✦ Бу йил теримни механизациялашда жиддий бурилиш бўлмоғи керак. «Зангори кема»лар, транспорт воситалари, пуркагичлар, кўрак чувиш, кўсак узиш агрегатларининг ҳаммаси шай бўлсин!

✦ Иш муваффақиятини кадрлар ҳал қилади. Терим-транспорт отрядлари тузиб, уларга малакали механизаторларни бириктириб қўйиш — энг муҳим вазифа!

✦ Барча пайкалларнинг бегона ўтлардан холи бўлишини таъминлайлик.

✦ Дефолиацияга жиддий ҳозирлик кўрайлик. Ғўза баргини тўктириш муддатлари ва химикатлар дозасини тўғри белгилаш, иш сифатини ошириш — ҳосилни тўла сақлаб қолишнинг муҳим шарти!

ҒЎЗА ПАРВАРИШИНИ АВЖ ОЛДИРИБ, ТЕРИМГА ТАЙЁРГАРЛИК КЎРАЙЛИК!

ГАЗЕТА ВА ОБУНАЧИ

«Союзпечать» ходимларининг иши янада кўпайди. Вақтли нашрларга обуна тўплаш ишлари қизғин бормоқда. Бу муҳим сиёсий кампаниянинг муваффақиятли якунланиши, обуначиларга ўқишни хоҳлаган нашрларни танлашда яқиндан ёрдам бериш бевосита алоқа ходимларининг ўзларига ҳамда уларнинг яқин ёрдамчилари бўлмиш жамоатчи матбуот тарқатувчиларнинг актив фаолиятига кўпроқ боғлиқ.

Газетхон истаган нашрига обуна бўлиш ҳуқуқига эга. Шундай экан, алоқа бўлимларига қилинаётган ҳар бир илтимос ва мурожаат ўз вақтида кўриб чиқилиши, унга аниқ жавоб берилиши керак.

Шу кунларда барча газета ва журналлар редакциялари коллективлари ҳам ўзига хос имтиҳондан ўтишмоқда. Ушбу дамларда газетхон ва журналхонларнинг журналистлар ишларига талабчанлиги, айниқса, яққолроқ сезилмоқда. Бунинг учун редакциялар босиб чиқараётган материалларнинг ғоявий-сиёсий савиясини янада кўтаришлари, ижодий маҳоратларини намоён этишлари зарур. Қайта қуриш, демократия, ошкораликни тўлақонли ёритиш, меҳнаткашларни халқлар дўстлиги ва пролетар интернационализми, коммунистик руҳда тарбиялаш масалаларини чуқур таҳлил этувчи мақолалар бериб бориш йўли билан матбуотга бўлган қизиқишни кучайтириш мумкин. Энг муҳими, етилган масалаларни ва муаммоларни дадил ва принципиаллик билан кўтариб чиқиш, уларни оммабоп тилда содда ва тушунарли баён этиш, минг-минглаб газетхонлар ва журналхонлар дилига тўғри йўл топа билиш лозим. Шундай қилинганда ҳар бир хонадонда, ҳар бир коллективда газета-журналларни муштоқлик билан кутиб оладилар.

Шуни унутмаслик кераки, обуна бўлиш ихтиёрийдир. Бу принципга қаттиқ амал қилиш ғоят муҳим. Газета ёки журналга бир йил учун эмас, балки обуначининг хоҳиш-истагига, унинг иш характерига қараб неча ойга хоҳласа, шунча муддатга обунани расмийлаштириш керак. Обуна тўплаш чоғида айнан ана шу эҳтиёжларни назарда тутиш, бу ишларни қатъийлик, уюшқоқлик билан пухта ўтказиш лозим.

Газета-журналларга обуна тўплашни муҳим сиёсий кампания, деб атадик. Модомики шундай экан, маҳаллий партия, совет ташкилотлари алоқа бўлимлари, «Союзпечать» агентликлари, матбуот тарқатувчилар ва бошқа мутасадди кишилар активлигини ошириш юзасидан ҳозир зарур чора-тадбирларни белгилашлари, бу ишни муваффақиятли адо этишда бевосита иштирок этишлари зарур.

Умуман, обунани ташкилий жиҳатдан пухта олиб бориш бутун жамоатчиликнинг жонажон ишидир. Бу ишда хотиржамликка ва сусткашликка асло йўл қўйиб бўлмайди.

Вақтли матбуотни обуначиларга ўз вақтида етказиб бериш газета-журналлар таъсирчанлиги ва самарадорлигини оширишнинг муҳим шартларидан биридир. Республикамизда бу муҳим вазифани ҳал этиш мақсадида кўплаб алоқа бўлимлари, шунингдек, киоскалар ташкил этилмоқда. Авиация ёрдамида почтани етказиб бериш ҳажми йилдан-йилга ортиб бораётир. Янгидан-янги авиарейслар йўлга қўйиляпти. Темир йўл станцияларида матбуот нашрларини саралаш учун мўлжалланган махсус бинолар қурилаётир.

Шу ва шунга ўхшаш чора-тадбирлар кўрилишига қарамай газетхон ва журналхонларга матбуот нашрларини ўз вақтида етказиб бериш соҳасида ҳали анчагина камчилик ва нуқсонларга йўл қўйилмоқда.

Редакцияга айрим алоқа тармоқлари, «Союзпечать» агентликлари яхши ишламаётганлиги, ҳатто дам олиш кунлари, умуман, газета ва журналлар обуначиларга етказиб берилмаётганлиги хусусида ташвишли сигналлар, ариза ва шикоятлар келиб турибди. Чунончи, Яккабоғ районидаги А. Қодирий номли ўрта мактаб ўқитувчиси Х. Ҳусановдан олинган шикоят хатда «Коммунизм» колхози территориясида жойлашган «Маданият» алоқа бўлими ходимлари газета-журналларни эгаларига ўз вақтида етказиб бермаётганликлари хабар қилинган эди. Текширишда мактубда баён этилган фактлар тасдиқланди. Яккабоғ район Совети ижроия комитети йўллаган расмий жавобда қайд этилишича, «Маданият» алоқа бўлими ходимлари, унинг бошлиғи Н. Ҳамроевнинг ўз вазифасига совуққонлик билан қараганлиги оқибатида А. Қодирий номли ўрта мактаб ўқитувчилари газета-журналларни ўз вақтида олмаганлар. Бу масала район алоқа тармоғи коллективи йиғилишида муҳокама қилинди. Ишда камчиликларга йўл қўйганлиги учун «Маданият» алоқа бўлими бошлиғи Н. Ҳамроев вазифасидан бўшатилиб, оддий почта хизматчиси қилиб тайинланди.

Яна бир мисол. Хазорасп районидаги Питнак посёлкасида истиқомат қилувчи Ш. Қурбонов бошқа вақтли нашрлар қатори «Экономика сельскохозяйственних и перерабатывающих предприятий» журналига ҳам обуна бўлиб, уни олти ойдан буён ололмаётгани тўғрисида ташвишланиб ёзади. Ушбу ариза юзасидан текшириш ўтказган Хоразм область алоқа ишлаб чиқариш-техника бошқармасидан маълум қилишларича, Хазорасп район «Союзпечать» агентлиги ташкилотчисининг айби билан аризачи қарийб олти ой журнални ололмаган. Журнални етказиб бериш карточкасини йўқотганлиги учун ташкилотчи Оллоберганов огоҳлантирилди. Редакция аралашувидан сўнг мазкур журнал эгасига етказиб берила бошланди. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Барча районлар алоқа тармоқлари, областлар алоқа ишлаб чиқариш-техника бошқармаларининг муҳим вазифаси вақтли матбуотни обуначиларга етказиб бериш муддатларининг янги жадвалларини тузиб чиқишдан ва уларга қатъий амал қилишдан иборат. Қаерда тартиб-интизом ўрнатилган, тарғибот-ташкилотчилик ишлари яхши йўлга қўйилган бўлса, ўша ерда газета-журналлар ўз вақтида эгаларига етказиб берилади ҳамда ўша жойда обуна тўплаш кампанияси уюшқоқлик билан олиб борилади.

Обуна тўплашнинг ҳар бир куни, ҳар бир дақиқаси ғанимат. Бироқ айрим алоқа бўлимларида бунинг моҳияти ва аҳамиятига чуқур тушуниб етилмаяпти. Буни гражданларнинг редакциямизга қилаётган қўнғироқлари, ариза ва шикоятлари ҳам исботлайди. Обуна кампанияси давом этаётган шу кунларда қабул пунктларида навбат кутиб ўтирган кўплаб кишиларни учратиш мумкин. Бундай кўнгилсиз аҳволга чек қўйиш учун барча обуна пунктларида қўшимча касса аппаратлари ўрнатиш, янги операторларни жалб этиш, кенг ахборотни йўлга қўйиш керак. Меҳнат коллективларида, дала шийпонларида обунани уюштириш, одамларни сарсон қилмаслик йўлларини қидириб топиш лозим. Жамоатчи матбуот тарқатувчилар фаолиятини янада жонлантириш, уларга яқиндан амалий ёрдам бериш маҳаллий партия, совет ташкилотларининг, «Союзпечать» агентликлари ва алоқа бўлимлари раҳбарларининг муҳим вазифасидир.

Алоқа системасида кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйишда, алоқачилар меҳнатини ташкил этишнинг илғор формаларини, айниқса, бригада пудратини жорий этишда, тарбиявий ишларни йўлга қўйишда камчиликлар йўқ эмас. Республика Алоқа министрлиги, унинг жойлардаги органлари аҳолига хизмат кўрсатиш маданиятини янада яхшилашлари зарур.

БУГУНГИ СОНДА:

Август — ҳосилга-ҳосил қўшиш ойи ● 1-бет

Бошланғич ташкилотларда жанговарлик кўриги ● 2-бет

Саломатлик — туман бойлик ● 3-бет

Оила ва фарзанд оқибати ● 4-бет

Жонкуярлар даласида

Илонқир массиви «Ўзбекистон» ва «Косонсой» совхозининг ўрталиғида — тоғ ёнбағирликларида жойлашган. Деҳқончилик учун ноқулай. Аммо Абдураҳмон Худойбердиев бошлиқ бригада пахтакорларига айнан шу ерлар маъқул тушди.

— Куни кеча ғўза чеканкасини тугатдик, — дейди бригадир. — Ҳар туп ниҳолда ҳозирча 8—9 тадан кўсак бор. Бугун пайкалларга олтинчи марта ишлов беряпмиз.

...Пешонасида реза-реза тер пайдо бўлган сувчи Низомидин Йўлдошев кетмон дастасига суянди. Унинг назарида сувга қонган ғўзалар гўё қаддини ростлаб, миробига олқиш айтаётгандек эди.

— Еримиз тошлоқ, адир ёнбағрида бўлгани учунми, тез-тез сув бериб турамиз, — ҳикоя қила бошлади у...

— Уста, сув камайиб кетибди-ку, — сўз қотди унга шу пайт эгат оралаб келаётган бригадир.

— Ия, ишимиз бугун чала қолса-я... мен ҳозир! — у бизга «узр!» дегандек йўлга отланди. Канал бошидан хабар олиб келишини айтиб, бригадирни шу ерда кутиб туришни тайинлади.

— Миробимиз жуда жонкуяр-да, — завқланиб юзланди бизга бригадир.

Ҳа, миробнинг ишга жон дилидан берилгани боиси бор. Уни бу ерда ҳамма тажрибаси ва омилкорлигига ишора қилиб «уста» дея ҳурмат қилишади, ундан маслаҳатлар олади, йўл-йўриғи билан иш тутишади.

Қолаверса, бундай жонкуярлик бригада аъзоларининг ҳаммасига хос. Зеро, улар бу йил 120 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 22 центнердан қўриқ пахтаси етиштиришга аҳд қилганлар. Бригада коллективи «Ленин йўли» колхозидагина эмас, Косонсой райони далаларида жадал олиб борилаётган ғўза парваришида пешқадам. Улар эришаётган ютуқларда Абдуқаюм Жўраев, Дадажон Бозоров, Низомиддин Йўлдошев, Ражаб Авезматов сингари механизатор ва сувчиларнинг улуши катта.

Т. СУЛАЙМОНОВ.

Оқолтин районидаги У. Юсупов номли совхознинг учинчи бўлими пахтакорлари мавжуд 1200 гектар майдоннинг ҳар гектаридан пландаги 26 центнер ўрнига 30 центнердан ҳосил олишга аҳд қилишган. Айни пайтда ҳар туп ғўзада 11-12 тадан бўлиқ кўсак борлиги мўл ҳосилдан нишона.

Суратларда: бўлим бошлиғи Лапас Икромов ва бригада бошлиғи Келдибой Ҳамзаев; кўсаклар очила бошлади.

А. ТЎРАЕВ фотолари.

● *Қишловга ҳозирлик қандай?*

КАЙФИЯТ СУРЪАТНИ БЕЛГИЛАЙДИ

Янгийўл шаҳридаги «Партия XXI съезди» колхози меҳнаткашлари бу йилги чорва қишловига пухта тайёргарлик билан киришдилар. Хўжаликда, айниқса, озуқа базасини яратиш учун кураш авж олдирилган. Шу кунгача қарийб минг тонна дағал хашак, 320 тоннадан зиёд беда пичани, 140 тонна сомон йиғиштириб олинди. Сенаж тайёрлаш плани 176 процент уддаланди. Бошқача қилиб айтганда, белгиланган 300 тонна ўрнига 530 тонна сифатли озуқа жамғарилди. Бу кўрсаткич — ўтган йилнинг шу давридагига қиёслаганда 30 тонна кўп.

Ем-хашак бригадаси аъзолари ўртасида ўзаро социалистик мусобақанинг тўғри йўлга қўйилгани ва энг муҳими — инсон омилини кучайтиришга бўлган интилиш бу соҳада муайян силжишларни таъминламоқда. Меҳнат унумдорлигини ошириш, сифатни таъминлаш, интизомни мустаҳкамлаш, белгиланган топшириқларни бажариш — мусобақанинг ҳал қилувчи шартлари бўлиб қолмоқда.

Бу йил хўжалик чорвадорлари тармоқ юксалишининг негизи — озуқа базасини мустаҳкамлашга асосий эътиборни қаратаётирлар. Бу фикрни далиллаш учун колхозда озуқа экинлари майдони йил сайин кенгайтирилаётгани фактини келтириш мумкин. 280 гектардаги беда парвариши саккиз оилага бўлиб берилган. Ҳозир беданинг уч ўрими тугалланди. Озуқа учун лавлаги парвариши ҳам намунали олиб борилмоқда. Бу экин ҳосилдорлиги жами 700 тоннага етказилиши керак.

— Аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан тўла таъминлаш масаласи ҳозирги кунда энг долзарб муаммолардан бири бўлиб турибди, — дейди колхоз ем-хашак тайёрлаш бригадаси бошлиғи Райимжон Каримов. — Шу боисдан ҳам биз, озуқакорларнинг асосий мақсадимиз ҳар қачонгидан кўп, сифатли озуқа тайёрлашга эришишдан иборат. Бунинг учун қулай шарт-шароитлар мавжуд. 75 нафар ишчи кучи, 20 та техника воситалари бригадамиз ихтиёрида. Бегали Элчибоев, Абдуҳаким Мамажонов, Абдумалик Усмонов, Абдулғози Далабоев сингари озуқакорлар кунлик нормаларини анча ошириб адо этиб, мусобақада пешқадамлик қилишмоқда.

Хуллас, коллектив меҳнатидаги кўтаринкилик эртанги муваффақиятдан далолат бериб турибди. Зеро, яхши кайфият ҳамиша ишда суръат ва сифатни белгилаб келган.

А. МАННОПОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

НОМЕРГА ХАБАР

ДЎСТЛИК БАЙРАМИ ЯКУНЛАНДИ

Тюмень областида бўлиб ўтган Ўзбекистон ССР кунлари интернационал дўстликнинг катта байрами бўлиб қолди. Республиканинг етакчи ижодий коллективлари ва солистлари бир ҳафта давомида область маркази ҳамда Ханти-Манси миллий округидаги ёш Нягань шаҳрининг саҳналарида, завод ва фабрикаларнинг маданият уйларида, ёзги эстрадаларида ўз санъатларини намойиш қилдилар. Тюмень ва Няганга борган делегацияларга Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси П. Қ. Ҳабибуллаев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари А. С. Икромов бошчилик қилдилар.

Делегациялар составида ижодий союзларнинг вакиллари — адиблар ва шоирлар, кинематографчилар, рассомлар, журналистлар, хўжалик ходимлари ҳам бор эди. Китоб ярмаркалари ўтказилди, уларда республика нашриётлари ўз маҳсулотларини намойиш қилдилар. «Ўзбекистон санъати» кўргазмаси ташкил этилди. Шимолликлар ошпазларимиз тайёрлаган шарқ таомларини ҳам тотиб кўрдилар. Мева, сабзавот ҳамда Ўзбекистон заминининг бошқа неъматлари билан кенг савдо-сотиқ ташкил қилинди. Меҳнат коллективларидан ташқари область партия раҳбарлари, ижодкор зиёлиларнинг вакиллари билан ҳам учрашувлар бўлди.

Ўзбекистон ССР маданияти кунларининг қатнашчилари 18 август куни Тошкентга қайтиб келдилар. Аэропортда уларни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари М. Ҳ. Холмуҳамедов, республика жамоатчилигининг вакиллари кутиб олдилар.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН БИЛАН ТАНИШУВ

АХДП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Нажмуддин Ахгар Кавиани Ўзбекистон билан танишиб бўлди.

Афғонистондан келган меҳмон Бухорога борди, шаҳарнинг тарихий ёдгорликларини, янги қурилишлар бораётган районларини кўздан кечирди. Бухоро область партия комитетида суҳбат бўлиб ўтди.

Н. А. Кавиани Афғонистон Республикасининг Тошкентдаги Бош консулхонаси ходимлари билан учрашди, Ўзбекистон пойтахтининг диққатга сазовор жойлари билан танишди.

(ЎзТАГ).

Суратда: Бразилия Федератив Республикаси Сеара штати делегацияси аъзоларининг Номаълум солдат қабрига гулчамбарлар қўйиш пайти. Р. Шагаев фотоси (ЎзТАГ).

САМИМИЙ УЧРАШУВЛАР

Бразилия Федератив Республикаси Сеара штатининг делегацияси Ўзбекистон билан танишмоқда.

Меҳмонлар 18 август куни Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг «Қалмоққир» конига бориб, меҳнат шароити билан танишдилар, ишчилар билан суҳбатлашдилар.

Делегация аъзолари Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасини бориб кўрдилар. Уларга республика экономикасининг, қишлоқ хўжалигининг ривожлантирилиши ҳақида сўзлаб берилди.

Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги давлат комитетида суҳбат бўлиб ўтди.

(ЎзТАГ).

Ҳосил чўғи баланд

Деҳқонлар ҳаётида муҳим палла — ҳосилга-ҳосил қўшиш ойлиги давом этяпти. Поп районидаги «Поп» совхозида Қосимжон Раҳмонов бошлиқ бригада деҳқонлари мусобақада пешқадам.

Бригада аъзолари бу йил 185 гектар майдондан 500 тонналик улкан хирмон яратиш иштиёқида меҳнат қилаётир. Ҳозиргача ўсимлик қатор оралари етти марта комплекс парваришдан чиқарилди, 3 марта озиқлантирилди. Бунда техника жиловкорлари Тошпўлат Муҳаммадаминов, Бегали Хўжаевларнинг ҳиссаси, айниқса, салмоқли бўлаётир.

Ҳосил тўплашда муҳим агротехник тадбир — ғўза чеканкаси қисқа муддатда ниҳоясига етказилди. Холинисо Эрматова, Кимё Ҳамдамова, Меҳринисо Парпиева сингари оилавий пудратчилар чек системаси усулида иш юритиб, бугунги кунда социалистик мажбуриятни қоплайдиган даражада ҳосил тўпладилар. Айни пайтда бригада деҳқонлари машина теримига тайёргарлик кўриш ишларини ҳам авж олдириб юборишди.

Заршунослар август ойи охиригача ҳар туп ғўзада 15—16 тадан бўлиқ кўсак ҳосил қилиш учун бутун куч ва имкониятларини сафарбар этмоқдалар.

С. ҚЎЧҚОРОВ.

«Зангори кема»лар старт кутмоқда

Ўрта Чирчиқ райони пахтакорлари бу йил ҳосилнинг 80 процентини «зангори кема»лар ёрдамида териб олиш мажбуриятини олишган. Шу мақсадда хўжаликларда ғўзаларни машинабоп қилиб ўстиришга ҳаракат қилинмоқда. Суғориш, қатор ораларини культивация қилиш, озиқлантириш бир-бирига боғлаб олиб борилаётгани туфайли асосий майдонлардаги ўсимлик бир текис ривожланиб, мўл ҳосил тўпланмоқда.

Айниқса, хўжаликларнинг устахоналарида терим техникасини мавсумга тўла шайлаб қўйишга алоҳида эътибор берилди. Ремонтчиларнинг унумли ишлашлари ва мароқли дам олишларига имкон яратилди. Кераклн жиҳозлар асбоб-ускуналар, эҳтиёт қисмларнинг етарли даражада бўлишига ҳаракат қилинди. Шу сабабли созлаш ишларининг бир маромда бориши таъминланди.

Куни кеча район механизаторлари терим техникаси мавсумга тўла созлаб қўйилганлиги ҳақида рапорт бердилар. Тайёргарлик чизиғига келтириб қўйилган агрегатларнинг ҳаммасини сифат комиссиялари аъзолари текшириб, қабул қилиб олишди.

У. МУҲАМЕДОВ.

«ТИНЧЛИК УЧУН ЮРИШ» ҚАТНАШЧИЛАРИ БИЛАН УЧРАШУВ

«Америкалик меҳнаткашлар ҳам худди совет кишилари қатори Ер юзида тинчлик бўлишини истайдилар», — дейишди чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа Ўзбекистон жамиятидаги учрашувда «Тинчлик учун юриш»да қатнашаётган совет ва америка гражданлари. Тинчликни ҳимоя қилиш Ўзбекистон республика комитетининг, Совет тинчлик фонди Ўзбекистон бўлимининг, бошқа жамоат ташкилотларининг активлари, журналистлар совет делегациясига Ўзбекистондан кирган тўрт аъзонинг ҳикоясини мароқ билан тингладилар. Улар барча иттифоқдош республикалар вакилларидан иборат 250 кишилик группа составида бир ой мобайнида АҚШнинг 10 та штатида бўлдилар.

— Шу давр мобайнида биз ҳар куни 15 миль, яъни қарийб 20 километрдан йўл босдик, — дейди группа раҳбари, «Қуёш физикаси» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси физика-техника институти лабораториясининг мудири Б. Йўлдошев — Бу шунчаки, кўнгилочар сайру саёҳат бўлгани йўқ, биз зўр бериб ишладик. Ҳар куни урушга қарши қаратилган, кўп кишилик митингларда сўзга чиқдик. Штатлар жамоатчилиги намояндалари билан учрашдик. Оқшомлари эса биз чодир тиккан лагерга америкаликлар келиб туришди, улар СССРлик меҳмонларни ўз хонадонларига меҳмонга чақиришди. АҚШ аҳли совет кишиларини меҳмоннавозлик билан дўстона кутиб олди. Биз тинчлик, келажак ҳақида суҳбатлашдик. Биз биргаликда ўтказган урушга қарши тадбирлар «халқ дипломатияси» таъсирчанлигининг ёрқин намунаси бўлди.

Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа Ўзбекистон жамиятидаги учрашувда Ўзбекистондан кейинги Совет — Америка «Тинчлик учун юришида» қатнашадиган кишиларга рамзий эстафета топширилди. Бу гал ана шу юриш бизнинг мамлакатимиз территориясидан ўтади.

(ЎзТАГ).

• Партия турмуши: бошланғич ташкилотлар жанговарлиги кўриги

ОШКОРА СУҲБАТЛАР

— Қайта қуриш даври олдимизга юксак талабларни қўймоқда, — дейди Қарши район партия комитети ташкилий ишлар бўлими мудири Ш. Ражабов. — Бу вазифаларнинг муваффақиятли ҳал этилиши аввало жойларда бошланғич партия ташкилотлари ишчанлигига, коммунистларнинг авангардлигига боғлиқ. Ҳозир мавжуд 94 та бошланғич ва 74 та цех партия ташкилотларида жанговарлик кўриги давом этмоқда. Кўрик партия қуйи бўғинлари ташаббускорлиги ва активлигини оширяпти, ташкилий-сиёсий ишларнинг форма ва методларини бойитяпти. Энг муҳими, коммунистларнинг ўз партия ташкилотлари фаолиятида қандай иштирок этаётганини аниқлаб бермоқда.

Жойларда ташкил этилган кўрик комиссиялари пухта иш олиб боряптилар. Кўпгина бошланғич партия ташкилотларида жанговарлик кўригини ўтказиш бўйича махсус семинарлар ташкил этилди. Комиссиялар составида энг обрўли ва тажрибали партия ходимлари, меҳнат ветеранлари ва ишлаб чиқариш илғорлари бор. Комиссия аъзолари 2000 га яқин коммунист билан якка тартибда суҳбат ўтказдилар.

Район партия комитетида бошланғич ташкилотлар жанговарлиги кўригига доир ҳужжатлар билан танишдик. Кўрик чиндан ҳам ҳар бир коммунист билан алоҳида иш олиб бориш ва уларнинг ижтимоий ҳаётда ва меҳнат фаолиятида авангардлик ролини ошириш, бошланғич ташкилотлар активлиги ва жанговарлигини таъминлашда муҳим аҳамият касб этяпти. Район партия комитетининг иккинчи секретари Людмила Титова раислигида райком қошида иш олиб бораётган бошланғич партия ташкилотлари жанговарлиги кўриги комиссияси кўрикнинг дастлабки натижаларини таҳлил этиб, энг актив ҳамда энг пассив коммунистлардан 32 кишининг ҳисоботини эшитишни улар аъзо бўлган бошланғич партия ташкилотларига топширди. Шулардан бири — С. Раҳимов номли совхоз цех партия ташкилоти секретари Б. Маҳмудовдир. Тўғри, у сут-товар фермаси цех партия ташкилоти секретари сифатида коммунистлар активлигини оширишда бир мунча ишлар қилди. Фермада сут тайёрлаш ойлик ва квартал планлари ошириб бажарилмоқда. Цех партия ташкилоти инсон омилига эътиборни кучайтириб, сут соғувчи ва молбоқарларнинг ишдан бўш вақти кўнгилли ўтишига эришмоқда. Бу ердаги чорвадорлар уйида дам олиш, ювиниш хоналари бор. Кутубхона ишлаб турибди. Коллектив орасида социалистик мусобақа яхши йўлга қўйилган, ғолиблар моддий ва маънавий рағбатлантириб борилаётир. Лекин булардан цех партия ташкилоти фаолиятида ҳамма иш жойида деган хулоса чиқариб бўлмайди.

Совхоз бошланғич партия ташкилоти жанговарлик кўриги комиссияси ферма коммунистлари фаолияти билан чуқур танишиб, цех партия ташкилоти йўл қўяётган жиддий нуқсонларни ҳам очиб ташламоқда. Кўрик комиссияси берган характеристикада цех партия ташкилоти юқори партия органлари қабул қилган қарорларни бажаришда, энг муносиб, актив сут соғувчилар ҳисобидан коммунистлар сафини ўстиришда сусткашлик кўрсатаётганлиги, айрим коммунистлар эса қайта қуриш талабларини чуқур англаб олмаганлиги айтилди.

Масалан, цех партия ташкилоти секретари Б. Маҳмудовнинг КПСС Устави ва Программаси бўйича тушунчаси саёз, ғоявий-сиёсий жиҳатдан тайёргарлиги бўш. Ферма мудири коммунист Э. Тўраевнинг эса партиявий топшириқ, коллективнинг ишлаб чиқариш режалари, маҳсулот етиштириш таннархи, оилавий пудрат афзалликлари тўғрисида аниқ тушунчага эга эмаслиги комиссия аъзоларини ранжитди.

Кўрик комиссияси бошланғич партия ташкилотига партиявий ишни ташкил этишда етарли талабчанлик кўрсатмаган ва ўз устида ишламай қўйган цех партия ташкилоти секретари Б. Маҳмудовнинг ҳисоботини эшитишни тавсия этди.

Кўрик комиссияси аъзолари, шунингдек, хўжаликнинг 2- ва 3-бўлимлари, трактор парки цех партия ташкилотларида ҳам коммунистлар фаолиятига принципиал баҳо бердилар. Ишчан, ташаббускор коммунистларнинг ибратли ҳаракати қўллаб-қувватланди.

— Шу кунгача қатъий график асосида 107 нафар коммунистдан 100 га яқини билан якка тарзда суҳбат ўтказилди, — дейди совхоз партия комитети секретари Э. Маликов. — 30 га яқин коммунистга сиёсий билимини, ишлаб чиқаришдаги активлигини ошириш тавсия этилди. Коммунистлардан Ж. Раҳмонов, И. Раҳматов, Х. Эшбоев кўрик комиссияси аъзоларининг КПСС Устави ва Программасига доир саволларига қониқарли жавоб бера олмадилар.

Жанговарлик кўриги жараёнида коммунистларнинг таклиф ва мулоҳазалари ҳам ўрганилди. Жумладан, трактор парки цех партия ташкилотида коммунист-механизаторлардан И. Кенжаев ва Қ. Темиров бу йил совхозда етиштириладиган 5 минг тонна пахтанинг 85 процентини машиналарда териб олиш учун барча имкониятлар борлигини ҳисоб-китоблар билан исботлаб бердилар ва совхоз меҳнат коллективи эътиборини бу йил ана шунга қаратиш зарурлигини таъкидладилар. Хўжалик меҳнат ва уруш ветеранлари кенгаши раиси С. Қурбонов раҳбарлигидаги бир группа пенсионер коммунистлар Лаганди участкасида қариялар чойхонаси ва бозор қуриш, қишлоқнинг бош планини ишлаб чиқиш лозимлигини уқтирдилар. Район марказий касалхонаси бошланғич партия ташкилотида врачлардан Х. Каримова, С. Хушвақтов комиссия аъзолари билан суҳбатда даволаш ишларини янада яхшилаш учун область ташкилотлари олдига касалхоналар қурилишини тезлаштириш билан боғлиқ муаммоларни тезроқ ҳал этиш масаласини қўйишни таклиф этдилар. Комиссия аъзолари ўз навбатида коммунист врач Х. Фармонов, кичик медицина ходими Д. Самиевалардан бошланғич партия ташкилоти фаолиятида актив қатнашишни талаб этдилар.

242-хўжаликлараро механизациялашган кўчма колонна бошланғич партия ташкилоти кўрик комиссияси иш жараёнида кўпгина коммунист қурувчилар активлиги бўшашиб кетаётганлигини аниқладилар. Коммунистлардан Э. Амирқулов, Х. Турсуновлар ўзларига берилган партия топшириғини бажармай келяптилар. Шунингдек коммунистлар суҳбат пайтида бошланғич партия ташкилоти эътиборидан четдан қолаётган муҳим ишлар ҳақида ўз мулоҳазаларини билдиришди. Жумладан, кўчма колоннада «Ҳурмат тахтаси» йўқ, социалистик мажбуриятлар кўргазмаси бўм-бўш, деворий газета ва «Жанговар варақа»лар анча вақтдан бери чиқарилмай қўйилган. Бу муҳим масалага партия ташкилоти секретари Р. Маматов ҳам юзаки қарамоқда.

Кўрик комиссияси аъзолари, айниқса, пассив коммунистлар билан бўладиган суҳбатга олдиндан пухта тайёргарлик кўриб, улар иш фаолиятига доир барча маълумотлар билан танишиб чиқдилар. Бу эса суҳбатни аниқ бир йўналишда олиб бориш имконини берди. Масалан, Ушинский номли мактаб рус тили ва адабиёти ўқитувчиси Ж. Мавлоновнинг ўз мутахассислиги бўйича чуқур билимга эга эмаслиги, «Коммунизм» колхози товуқбоқари Д. Йўлдошевнинг эса партиявий топшириқни изчил бажармаётганлиги маълум эди. Кўрик комиссиялари уларнинг ишдаги хато ва камчиликларини кўрсатиб берибгина қолмай, уни қандай қилиб тугатиш мумкин эканлигини тушунтирдилар.

Бошланғич партия ташкилотлари ҳаётида муҳим воқеа бўлаётган жанговарлик кўриги ишдаги резервларни ҳам аниқлаб бермоқда. Улар 250 дан ортиқ пенсионер коммунистларни тарбиявий ишларга кенг жалб этиш юзасидан таклифлар киритишди. Бошланғич партия ташкилотларида комиссия бераётган тавсиялар Партия йиғилишларида чуқур муҳокама этиляпти. Жанговарлик кўриги ўзининг ижобий самараларини бермоқда.

М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЖОНАЖОН ВАТАН БЎЙЛАБ

✦ ҚОЗОН. СССР Фанлар академияси Қозон филиали биология институтининг ходимлари ўсимликлар ўсишининг биологик актив стимуляторини яратдилар. Биотехнологияда уни дастлабки қўллаш янги модда, тўйинмаган ва рангсиз мойли кислота ўсимлик ҳўжайралари кўпайиши жараёнини тезлаштиришини кўрсатди. Яқинда Будапештда бўлиб ўтган халқаро биология конференциясида бу кашфиёт ҳақидаги хабар кўпгина мамлакатларнинг олимларини қизиқтирди.

✦ ПЕТРОЗАВОДСК. Костомукша кон-бойитиш комбинатида ҳавога чиқариладиган тутундаги заҳар анча камайди. Бу ерда харьковлик инженерлар ясаган қурилма ишлай бошлади. Бу қурилма махсус сув-мазут эмульсиясини тайёрлайди. Бу эмульсия ёнилғи составини ўзгартириб юборади, лекин ёнилғидан ажралиб чиқадиган иссиқликни камайтирмайди. Натижада комбинат трубаларидан чиқадиган қора тутун йўқолди ва Костомукша шаҳри ҳавоси тоза бўлиб қолди.

(ТАСС).

Ўзбекистон ССР Олий Советн Президиумида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ёш авлодга таълим ва коммунистик тарбия беришда кўп йил самарали ишлаганлиги учун Тошкент область Калинин районидаги Охунбобоев номли 8-мактаб она тили ва адабиёт ўқитувчиси ўртоқ Инобат Расуловна **Иброҳимовага «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи»** фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми кўп йил самарали ишлаганлиги, қишлоқ хўжалигини ривожлантиришдаги хизматлари учун Наманган область Тўрақўрғон районидаги Ленин номли совхоз-завод директори ўртоқ Боқижон **Икромовга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалик ходими»** фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми кўп йил самарали ишлаганлиги ва актив ижтимоий фаолияти учун Ўзбекистон кар-соқовлар жамияти марказий правлениеси президиумининг раиси ўртоқ Боқи **Мирхўжаевга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган социал таъминот ходими»** фахрий унвони берди.

СССР Молия министрлигида

СССР Молия министрлиги 1966 йилда чиқарилган давлат 3 процентли ички ютуқлар заёмларининг облигацияларини сотиб олиш ва облигацияларга чиққан ютуқларни тўлаш муддати 1989 йил 1 январгача узайтирилганлигини хабар қилади.

Заём облигацияларининг эгаларига уларни шу муддат ичида курсдаги фарқини тўламай 1982 йилда чиқарилган давлат ички ютуқли заёми облигацияларига алмаштириш ҳуқуқи берилади.

• *Кооперация: ютуқлар, нуқсонлар, муаммолар*

ИЗЛАГАН ИМКОНИЯТ ТОПАДИ

Хоразм областида якка тартибда, шунингдек кооператив меҳнатни ривожлантириш юзасидан кўпгина ишлар қилиняпти. Айни кунларда 45 жойда турли кооперативлар фаолият кўрсатмоқда. Айниқса, автотранспорт, маиший, ремонт-қурилиш хизматлари кўрсатиш кооперативларининг фаолиятлари таҳсинга лойиқ.

«Хонқа» тикувчилик ишлаб чиқариш кооперативи ўтган йили район матлубот жамияти қошида ташкил этилганди. Даставвал кооперативда 24 киши ишлай бошлади. Ой сайин тикувчилар кўпая борди, чунки иш уларга маъқул бўлган вақтларга белгиланди. Агар кимнинг уйида ишлаш имкони бўлса, материаллар етказиб берилади. Бугунги кунда кооперативда 29 киши ишлаяпти. Уларнинг маҳсулоти аҳолига, айниқса, ёшларга манзур бўлмоқда. Бунинг сири нимада?

— Сабаби шундаки, кооперативимиз асосан ёшларбоп, арзон, замонавий модадаги кийимлар тикади, — дейди кооператив раиси Шоназар Сотимов, — шунинг учун ҳам маҳсулотларимиз савдода туриб қолмайди. Биз бунга қандай эришдик? Бугун бозори чаққон маҳсулотимизни эртага кўпроқ тика бошлаймиз. Зеро харидор талаби — биз учун бамисоли ГОСТ талаби ҳамдир.

1987 йилда савдо тармоқларига кооператив 80 минг сўмлик маҳсулот жўнатди. Шу даврда у давлат банкидан қарз олмади. Даромад солиғи, бинодан, машина ва механизмлардан фойдаланганлик учун турли тўловлар, кооператив аъзоларига иш ҳақи бериш ва бошқа харажатлар ҳисоблаб чиқилганидан кейин кооператив 22 минг сўм соф фойда кўргани маълум бўлди.

Кооперативга аъзо бўлиб кириш иштиёқини билдирган кишилар кўп. Афсуски, уларнинг ҳаммаси рад жавобини олмоқдалар. Нима учун?

— Кооперативимиз эски, тор бинода жойлашган. Янги бино қуриш ниятимиз бор. Лекин район раҳбарлари бунинг учун ер участкаси ажратиб беришни чўзиб келяптилар, — дейди Ш. Сотимов, — агар шу масалада ёрдам олсак эди, маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини ўтган йилгидан тўрт баравар кўпайтирардик.

Областда аҳолига хизмати манзур бўлаётган коллективлардан яна бири — Урганч шаҳридаги «Луч» кооперативи. У 1987 йил охирида ташкил этилган бўлиб, аҳолига коммунал, маиший, ремонт хизмати кўрсатишга ихтисослашган. Унинг афзаллиги шундаки, буюртмачи қувур, иситиш радиаторлари ва бошқа қурилиш материалларини излаб юрмайди. Фақат буюртма ҳамда лойиҳа-смета ҳужжатлари асосида хизмат ҳақи тўланса, бас. Иш қисқа муддатда сифатли бажарилади.

Хизмати элга манзур, ҳалол меҳнат қилаётган кооперативлар тўғрисида мисоллар кўп. Лекин афсуски, айрим кооперативларда ишлар бугунги кун талаби даражасида эмас. Аҳоли умумий овқатланиш кооперативларининг ишларига ҳақли эътироз билдирмоқда.

Урганч шаҳрида «Пахта», «Наргиз» кооперативлари ҳам бор. Бир хил — қўй гўштидан пиширилган шўрва нархи «Пахта»да 87 тийин, «Наргиз»да эса 1 сўм 17 тийин. Тўғрисини айтганда, хўрандаларга 87 тийинлик шўрва маъқул бўлмоқда. «Пахта»да хизмат маданияти ҳам юқори. Яқинда Урганч шаҳар прокуратураси «Наргиз»да харидорлар ҳақига хиёнат қилинаётганлигини аниқлади.

Қоидага кўра кооперативлар гўшт, сабзавот ва бошқа маҳсулотларни колхоз бозорларидан ва аҳолидан сотиб олишлари лозим. Бунда маҳсулотларни қачон, қаердан, кимдан, қанча миқдорда сотиб олинганлиги, баҳоси ва сарф-харажатлар аниқ кўрсатилиши, сотувчи ҳамда кооператив вакили имзо чеккан акт тузилиши керак. «Наргиз» кооперативида бу ҳужжатлар йўқ. Ҳисоб-китоб чалкаш. Кооператив аъзолари масаллиқлар қиммат бўлгани учун шўрванинг нархи юқори, деб ўзларини оқламоқчи бўладилар.

— Шовот районидаги тўрт кооператив текширилганида даромад ва сарф-харажат сметалари, ишлаб чиқариш хўжалик фаолияти планлари ишланмаганлиги аниқланди, — дейди область прокуратураси умумий назорат бўлимининг бошлиғи Пўлат Бобожонов. — Уларда бухгалтерия ҳужжатлари юритилмаган. Кооперативлардаги ҳолат санитария ва гигиена, ёнғиндан сақлаш қоидаларига жавоб бермайди. Айримларида ҳатто моддий жавобгарлик мансабларида илгари судланган шахслар ишлаётгани маълум бўлди. Бундай нуқсонларга Урганч районидаги «Универсал», Янгиариқ районидаги «Баҳор», Урганч шаҳридаги «Бинокор», «Видеодруг» кооперативларида ҳам йўл қўйилмоқда.

Шуниси ажабланарлики, кўпчилик кооперативлар олдин шу ерда ишлаб турган давлат корхонаси базасида ташкил этилган бўлиб, кооператив аъзолари айни шу корхоналарда ишлаган шахслардир. «Фотопрокатразнобыть» область бирлашмасининг ёғочсозлик цехи ўрнида тузилган «Бинокор» кооперативи бунга мисол бўлиши мумкин. Айрим овқатланиш кооперативлари собиқ ошхоналар ўрнида тузилган. Ҳамма нарса: ошхона, унда ишловчилар, тайёрланадиган овқатлар аввалгича қолгану, нархлари юқорига ўрлаган, холос. Шунга қарамасдан айрим кооператорлар жон койитиш, ижодий ишлашни ўзларига эп кўрмаяптилар.

Ишлаш учун бош қотириш, касбга меҳр қўйиш керак. Урганч районидаги «Лаззат» кооператив ошхонасида эса бунинг аксини кўриш мумкин. Ошхона Қулобод каналининг қирғоғида, серқатнов йўл бўйида жойлашган. Табиат қўйнида овқатланишни истаган хўранда шу ерга келади. Келади-ю, кўнгли хижил бўлади. Чунки, ошхона атрофида дов-дарахт йўқ. Ўтган йили ҳам, бу йил ҳам бирорта кўчат ўтказилмади. Кооператив раиси Озод Қурбонбоев олдин район матлубот жамиятида таъминотчи бўлиб ишлаган. Ҳозир у кооперативни маҳсулот билан таъминлашга кўпроқ эътибор бериб, хўрандаларга қулайлик яратишни ёддан чиқармоқда. Кир пардалар, ёғ, қурум босган деворлар, тозаланмаган теварак-атроф бундан далолат беради.

Кўриниб турибдики, областда кооператив ҳаракатини ривожлантириш ҳар томонлама ёрдамга муҳтож. Уларнинг область ишлаб чиқаришидаги ҳиссаси бир процентга ҳам етмайди. Шунга қарамасдан Гурлан, Боғот, Янгибозор, Хива, Ҳазорасп районларида кооператив тузишга етарли эътибор берилмаяпти.

Ўтган йили Урганч шаҳар ижроия комитетининг қарори билан 18 та кооператив тузилган эди. Шундан 4 таси тугаб кетди, 14 таси ишлаяпти. Шаҳар ижроия комитети мавжуд кооперативларга ишлаб чиқаришни ривожлантириш учун амалий ёрдам беряпти, деб бўлмайди. Афтидан, шаҳар ва районларнинг раҳбарлари «Кооператив тузиш мавсуми ўтди», деб юришибди шекилли.

Бизнингча, кооператив ҳаракати янада ривожланиши, унга меҳнатига яраша, ҳалол ва фаровон яшашни истаган минг-минглаб кишилар уюшишлари керак. Бунда кимки изланиб, мавжуд имкониятлардан тўла, ҳалоллик билан фойдаланса, муродига етади.

И. ШОМУРОДОВ.

ТОШКЕНТ. Компрессор заводининг меҳнат аҳли ўн иккинчи беш йилликнинг учинчи йили мажбуриятларини барвақт бажариш учун социалистик мусобақани кун сайин кучайтирмоқда. Буюртмачиларга янги компрессор агрегатлари жўнатиш учун тайёрлаб қўйилди.

Суратда: техника назорати бўлими назоратчилари А. Рижнева ва Г. Мусаева тайёр агрегатларни кўздан кечиришяпти.

М. Нуриддинов фотоси.

• *Агросаноат: қишлоқ қурилиши ва экономика*

БУЮРТМА БЕРИШАДИ-Ю, ҲАҚИНИ ТЎЛАШМАЙДИ

ёки социал иллат—бюрократик тўсиқлар

«Экономикани, мамлакат турмушининг бошқа томонларини ўзгартириш борасида партия ишлаб чиққан чора тадбирлар кўпинча министрликларнинг, давлат ва хўжалик органларининг бюрократларча хатти-ҳаракатлари билан, кўпгина партия ташкилотлари, халқ депутатлари Советларининг сусткашлиги билан барбод қилинмоқда».

(XIX Бутуниттифоқ партия конференциясининг «Бюрократизмга қарши кураш тўғрисида»ги резолюциясидан).

Бундан уч йилдан кўпроқ вақт илгари Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлиги ва «Узколхозстрой», шунингдек қатор бошқа министрлик ва идораларнинг қурилиш-монтаж ташкилотлари базасида «Узагропромстрой» республика давлат кооператив бирлашмаси ташкил этилганди. Шундан кейин қишлоқларимиз қурилишида сезиларли ўзгаришлар юз берди. Плансиз қурилишларга чек қўйилди, битмай қолган ва бир йўла қурилаётган объектлар ҳажми қисқарди. Қурилишларнинг техникавий даражаси, самарадорлиги ўсди. Пудрат ташкилотлари йириклашди.

Ҳамма нарса ўзгарди-ю, фақат бир нарса ўзгармай қолди: буюртмачилар ва пудрат ташкилотлари ўртасидаги ўзаро ҳисоб-китоблар аввалгидек қониқарсиз аҳволда.

Биз, иқтисодчилар бундан уч йил илгари область, республика, Иттифоқ ташкилотларига хат орқали ва оғзаки мурожаат қилиб, бажарилган қурилиш-монтаж ишлари ҳамда ишга туширилган объектларга тўланаётган ҳақни тартибга солишда ёрдам беришни илтимос қилдик. Бироқ ҳануз тартиб йўқ. Икки ёқлама қоғозбозлик ўсиб боряпти. Шу йилнинг 2 июлига қадар 400 миллион сўмга яқин маблағ олинмади. Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитети системасидаги буюртмачилар бу пулнинг асосий қисмига қарздор бўлиб қолишди. Чунончи, «Узагропромстрой» бирлашмаси ҳам шу системага киради. Биз область агросаноат комитетларининг ваъдаларини ҳисобга олиб, эндиликда улар қарзларини камайтирадилар, деб ўйлагандик. Лекин ҳеч қандай ўзгариш юз бермади. Шу йилнинг ўтган ойлари ичида бу қарз камайиш ўрнига 40 миллион сўмга кўпайди.

Қурилиш ташкилотлари ва саноат корхоналари ёппасига тўла хўжалик ҳисоби ва ўзини-ўзи маблағ билан таъминлашга ўтаётган бир пайтда турган жойида депсиниш ёки «қотиб» қолиш механизми ҳақида гапириш ноқулай, албатта. Фарғонадаги 1-, Урганчдаги 2- «Агропромстрой» бирлашмалари хўжалик юритишнинг янги шароитида ўтган йилдан буён, қатор ташкилотлар эса шу йилнинг январь ёки июль ойларидан бошлаб ишлашяпти. Лекин уларнинг қарийб ҳаммаси бир қадар ишончсизлик билан: янги хўжалик механизми буюртмачиларнинг чин маънодаги бюрократик позицияси шароитида ишлай олармикан, демоқдалар. Уларнинг айби билан кўпгина пудрат ташкилотлари қурилиш материаллари ва конструкцияларини етказиб берувчи таъминотчилар, ёрдамчи пудратчилар, автотранспортчилар билан ҳисоб-китоб қилолмаяптилар, банкдан олинган ссудани қайтариб олишолмаяпти. Наинки шериклар, ҳатто ўз меҳнат коллективларига ҳам ойлик иш ҳақи ҳамиша ўз вақтида тўланмаяпти. Кассада ҳеч вақо йўқ: унга пул келиб тушмаётир.

Буюртмачилар томонидан тўлов-ҳисоб-китоби интизомининг мунтазам бузилиши натижасида биринчи ташкилотларимиз фақат 1987 йилнинг ўзида 70 миллион сўмлик маблағни ишлаб чиқариш билан боғлиқ бўлмаган ишларга сарфлаб юбордилар. Бу «Узагропромстрой» томонидан бир йил мобайнида бажарилган қурилиш-монтаж ишлари умумий ҳажми смета баҳосининг 7,8 процентини ташкил этади.

Шу билан бирга улар бизни материал ва конструкциялар билан таъминловчиларга, ёрдамчи пудратчиларга тўлаш учун банкдан олинган ссудаларни қайтариш вақтини чўзиб юборишимизга, пеня тўлаш оқибатида ортиқча харажатлар сарфлашимизга мажбур қилмоқдалар. Афсус, бу аҳвол жорий йилда ҳам давом этяпти.

Хуллас, «Узагпромстрой» ва унинг кўпгина бўлимлари шу тариқа айбсиз айбдор бўлиб қолишмоқда. Мен бу ерда пудрат ташкилотлари рентабеллигининг пасайишини, улар қайтиб келадиган маблағ билан таъминланмаётганини, иқтисодий рағбатлантириш фондлари ярата олмаётганини назарда тутяпман. Айтайлик, бир ташкилот бошқа бирига уй-жой ёки мактаб, болалар боғчаси ёки касалхона, мева омбори ёки озуқа майдони қуриб беришга буюртма беради. Маълум вақт ўтгач, у бу ишларнинг дастлабки босқичини ёки тайёр маҳсулотни қабул қилиб олади. Бироқ материалларга бўлган сарф-харажатни ва қурувчиларга бериладиган иш ҳақини банк муассасаларида қабул қилинган қоидага кўра тўлашмайди ёки тўла беришмайди. Бундай бюрократик тўсиқлар қачонгача давом этади?

Хўш, буюртмачилар, айтайлик колхоз ва совхозлар бундай қоида бузилиши ҳолларини оқлаш учун қандай баҳоналар қидиришяпти? Улар одатда маблағ йўқлиги ёки етишмаслигини рўкач қиладилар. Нима ҳам дердик? Кўпинча улар ҳақ.

Бу ўринда пудрат ишларининг молиявий таъминланишини планлаштириш ҳамон баланслаштирилмаётганлиги ҳам сезилиб қолади. Гўё улар объект қурилишини планга киритиб олиб «қурилишни бошлайлик, у ёғи бир гап бўлар», деб ўйлайдилар. Бундай камчиликлар одатда область агросаноат комитетларидан бошланади. Улар тўғрими, нотўғрими, объектлардаги пудрат ишларини лойиҳа-смета ҳужжатлари билан таъминламай, ускуналар ва махсус материаллар таъминоти графиги ижросига кафолат бермай, у ёки бу объект қурилиши муддатларини ҳисобга олмай, иншоотни планга киритишга интиладилар.

Масалан, 5 минг тонна мевага мўлжалланган омбор қураётган 1-«Самаркандоблагропромстрой» бирлашмаси шу кўйга тушди. Коллективдаги бригадалар меҳнатига учинчи йилдирки, ҳақ тўланмаяпти, қарз эса 1 миллион сўмдан ортиб кетди. Нарпай районидаги Ленин номли колхозда бунёд этилаётган теплица-парник комбинатида ҳам шундай вазият юз берди. Тошкент областидаги «Партия XXIV съезди» совхозида қурилаётган 150 ўринли касалхонада қурувчиларга иш ҳақи вақтида тўланмади.

Область агросаноат комитетлари ва колхоз-совхозларнинг якка тартибда уй-жой қуриш борасидаги қарзлари кўпайиб бормоқда. Бу қарзлар 1 январга қадар 10 миллион сўмни, шу йилнинг ярим йили мобайнида эса 23 миллион сўмни ташкил этди. Республиканинг бирор области йўқки, бундай нуқсонлар юз бермаётган бўлса.

Яна бир характерли факт: 2-«Ташоблагропромстрой» бирлашмаси 1987 йил ва 1988 йилнинг бошларида Пискент районидаги «Гулистон» колхозида табиий офат оқибатларини тугатиш юзасидан катта ҳажмли ишларни бажарди. Қисқа вақт ичида ўнлаб уй-жой бинолари фойдаланишга топширилди. Аммо шу пайтгача бу ишларга ҳақ тўланмади. Хўжалик қарзи 1,8 миллион сўмдан ошиб кетди.

Область агросаноат комитетлари ва уларнинг бирлашган дирекциялари «Узагропромстрой» ва область бирлашмалари томонидан қилинган бир неча ёзма мурожаатларга қарамай, қарзлардан узилиш учун конкрет чора-тадбирлар кўрмаяптилар. Бу ташкилотлар КПСС XIX Бутуниттифоқ конференциясида қабул қилинган «Бюрократизмга қарши кураш тўғрисида»ги резолюция кўрсатмаларидан кейин ўз позицияларини ўзгартириб ишга давлат манфаатлари нуқтаи назаридан ёндашиш зарурлигини тушуниб етишар.

Бундан ташқари кўпгина буюртмачилар ижро интизомига риоя қилмаяптилар, тўғриси, улар гоҳо юқори ташкилотларнинг буйруқларини ҳам менсимаяптилар. Масалан, СССР Давлат агросаноат комитети раиси ўринбосари В. Д. Даниленко имзо чеккан (1987 йилнинг 14 декабрида юборилган) мактуб тақдири шундай бўлди. Хат мазмунига кўра буюртмачилар зиммасига қурилиш бошлангунча қурилиш-монтаж ишлари йиллик ҳажмининг 15 процентига олдиндан аванс тўлаш вазифаси юкланганди. Шунингдек, тугалланмаган қурилишлардаги харажатларни қоплаш мақсадида йиллик ишларнинг 10 проценти миқдорида пул ажратиш кўзда тутилганди. Агар бу 10 процентни бизнинг бош буюртмачимиз — Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитетига нисбатан қўллайдиган бўлсак, у қарийб 170 миллион сўмга боради. Бундай қарзлар пудрат ташкилотлари экономикасига жиддий зарар етказаётганини айтиб ўтиш шарт бўлмаса керак. Худди мана шу ерда биз оғирлашган экономиканинг харажатларга бой илдизларини илғаб оламиз. Бу ҳол партия конференциясида кескин танқид қилинди.

Юқорида айтилган гаплардан сўнг савол туғилиши табиий: хўш, юз берган салбий вазиятга СССР Агросаноат банкининг Ўзбекистон республика бўлими ва унинг область ҳамда районлардаги муассасалари муносабати қандай? Тўғридан-тўғри шуни айтиш керакки, уларнинг кўпчилиги ҳеч нарса билан оқлаб ҳам бўлмайдиган даражада сусткашлик қилмоқдалар. Бу шу билан изоҳланадики, кўпинча буюртмачи ташкилот ва корхоналар ўз маблағлари ҳисобидан қурилишларни таъминлашга капитал маблағ ажратмайдилар. Банклар эса қоида бузилаётганини кўра-била туриб, билмасликка оладилар. Бундай пайтларда уларни жазолаш, бошқача айтганда, банкка вақтида пул ўтказмаганлари учун пул олиш ҳуқуқидан маҳрум этиш чоралари қўлланилмаяпти.

Бундай камчиликлар Қашқадарё область агросаноат комитети ва СССР агросаноат банки область бошқармаси (бошлиғи А. Ибодов) учун ҳам характерлидир. Шу йилнинг биринчи кварталида область агросаноат комитети капитал маблағларни молиявий таъминлаш ҳисобига банкка 11 миллион сўм ўтказиши керак эди. Лекин бор-йўғи 3 миллион сўм ўтказилди, холос. Молия интизоми бузилди, натижада областдаги иккита бирлашма экономикасига путур етказилди. Банк эса ҳеч қандай воқеа рўй бермагандек, индамаяпти, «қудрати»ни кўрсатмаяпти. Аниқроғи, у қишлоқ қурилиши самарадорлигини оширишга тўғаноқ бўлиб турибди. Ҳатто эшик қоқиб турган туб иқтисодий ислоҳот ҳам бюрократизм оёғига болта уролмаяпти. Буюртмачи ва банк муассасаларининг ишга ана шундай ёндашуви натижасида КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1987 йил 17 июлдаги «Мамлакатдаги банк системасини такомиллаштириш ва уларнинг экономика самарадорлигини оширишга таъсирини кучайтириш тўғрисида»ги қарорига кўра тўловларни қисқа муддатда ўтказиш усулига ўтиш мушкуллашади. Шу муносабат билан биз юқоридаги қарор талабларига кўра унда банк муассасаларининг вазифалари белгилаб берилганлигини эслатиб ўтишни лозим, деб биламиз.

Афсуски, банклар ҳали бу даражага етганлари йўқ. Аксинча, банк муассасалари мантиққа қарши ўлароқ, пудратчиларга кредит беришда ва бошқа ишларда ўта қаттиққўллик қилмоқдалар.

Хўш, бундай чигал вазиятдан қандай қилиб чиқиш мумкин? Банк бу ўринда ўз сиёсатини ўтказаётганда эҳтиёткорлик қилиши, пудратчи, буюртмачи ва давлат манфаатларини ҳисобга олиши керак. Буюртмачи амалда бажарилган қурилиш-монтаж ишларига ҳар қандай шароитда — белгиланган муддатда ёки сал кечикиб бўлса ҳам смета баҳоси бўйича ҳақ тўлаши ва қурилишга ўз вақтида керакли маблағ ажратиши шарт. Шу ўринда кредитни пудратчиларга эмас, буюртмачи ташкилотларга ажратиб, бу билан уларнинг шериклари олдидаги масъулиятини ошириш мумкин, деб ўйлайман. Ахир, банкларга шундай ҳуқуқ берилган-ку?! Аммо бизнинг республикамизда бу усулдан камдан-кам фойдаланилаётир. Бизда қурилиш ташкилотлари билан ҳисоб-китобни 2-картотекага (муддати ўтган қарз) осонгина қўшиб қўйиб, бу билан буюртмачиларнинг масъулиятсизлигини яширмоқдалар.

Айниқса, интизомсиз буюртмачи ташкилотларнинг капитал қурилишларни молиявий таъминлашга мўлжалланган маблағидан пул чегиришда назоратни кучайтириш муҳимдир. Бу ўринда ҳал қилувчи сўзни банк муассасалари айтиши лозим. Ҳар ойда мунтазам ягона молия-ҳисобот кунлари ўтказиб, қарзларни камайтириш ва уларни тўла тугатишга эришиш, ишлаб чиқариш билан боғлиқ бўлмаган харажатларни камайтириш, таъминотчилар, ёрдамчи пудратчилар, автотранспорт хўжаликлари билан ўзаро алоқани яхшилаш зарур. Шу тариқа қурилишлар самарадорлигини ошириш, тўла хўжалик ҳисоби ва ўзини-ўзи маблағ билан таъминлашга ўтишга замин яратиш — шу куннинг долзарб вазифаси.

К. МУСАЕВ,
«Узагропромстрой» бирлашмаси молия бошқармаси бошлиғи.

• *Долзарб мавзуда*

СОҒЛИҒИНГИЗ ҚАЛАЙ?

Биз бир-биримиз билан сўрашганимизда биринчи галда соғлиқни сўраймиз. Саломатлик — туман бойлик. Ҳа, соғ бўлсанг олам мунаввар кўринади. Иш жойида ҳам, юмушларини бажаришда ҳам, оила, дўстлар даврасида ҳам яйраб-яшнайсан. Соғлиғинг бўлмаса-чи? Умид билан касалхонага бориб даволанмоқчи бўлсангу мақсадингга эриша олмасанг-чи? Кўз олдингда шифокор ўз касбига хиёнат, таъмагирлик, қўполлик қилса-чи? Навбатинг қолиб у ўз танишини жойлаштирса-чи? Ҳақиқатни рўйрост, ошкора айтмоқчи бўлсанг, энди у тилёғламаликка ўтса, фарзандини ўртага қўйиб тавба-тазарру қилса-чи?

Ҳа, бундай воқеалар кундалик турмушимизда учраб туради. Лекин биз уни ошкора айтишга чўчирдик, истиҳола қилардик, нуқул муваффақиятдан сўзлаб кўкрагимизга урардик.

«Биз халқ саломатлигини муҳофаза этиш системаси билан фахрланиб юрардик, — деб таъкидлади СССР соғлиқни сақлаш министри Е. И. Чазов XIX Бутуниттифоқ партия конференциясида сўзлаган нутқида. — Лекин болалар ўлими даражаси бўйича дунёда Маврикия ва Барбадосдан кейин эллигинчи ўринда турганлигимиз ҳақида лом-мим демасдик. Врачлар, касалхоналар сони жаҳондаги ҳар қандай мамлакатдагига қараганда кўпроқ эканлигидан ифтихорга тушардик, аммо инсон умрининг ўртача узунлиги жиҳатидан Ер юзида ўттиз иккинчи поғонани эгаллашимизни сир тутардик».

Конференцияда шундай дадил, ошкора сўзлар янгради. Унинг Резолюцияларида ҳам соғлиқни сақлаш ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, мамлакатдаги экология вазиятини яхшилаш юзасидан қабул қилинган программаларни сўзсиз бажариш жуда муҳим вазифа, деб ҳисобланди. Бу соҳадаги барча тадбирларга одамларнинг манфаатлари, социал йўналиш асос қилиб олиниши, иш самарадорлиги эса иқтисодий рағбатлантириш ва замонавий илмий-инженерлик таъминоти усулларини жорий этиш ҳисобига анча оширилиши керак.

Республикамизда аҳолига медицина хизмати кўрсатишнинг аҳволи яхши эмас. Умумий касалликлар, беморлик туфайли инвалидликка чиқиш, вақтинча иш қобилиятини йўқотиш даражаси юқорилигича қолмоқда. Болалик ва оналикни муҳофаза қилиш яхшиланмаяпти. Болаларнинг касалланиши ва ўлими кўрсаткичлари ҳамон кўп. Қорақалпоғистон АССР, Сурхондарё ва Фарғона областлари, Баҳористон, Учқудуқ, Ленин йўли, Нукус ва Бўзатов районларида аҳвол ғоят ташвишлидир.

Партия комитетлари соғлиқни сақлаш муассасаларининг ишига ҳамиша раҳбарлик қилишлари, йўл қўйилган ҳар бир нуқсонга ўз вақтида тегишли баҳо беришлари зарур. Афсуски сўз билан ишнинг бирлигида узилиш ҳоллари юз бераётир. Кўпгина ёш медик мутахассислар юборилган жойларда муқим ишламаётирлар. Бунинг сабаби маълум: ёш мутахассисларга етарли маданий-маиший шароитлар яратиб берилмаётир, маҳаллий Советлар, соғлиқни сақлаш муассасалари раҳбарлари эса ўзларини кўрмаётганга олаётирлар.

Қишлоқ жойларида медицина хизмати кўрсатишнинг аҳволи мутлақо талабга жавоб бермайди. Бугунги кунда қишлоқ районларида 8400 врач, шу жумладан, 3769 педиатр, 2830 акушер-гинеколог етишмаётир. Уларнинг деярли ярми операция қилиш техникасини, интенсив терапия методикасини билмайди, холбуки шу касбдаги мутахассисларнинг малакасини ошириш плани мунтазам бажарилмаётир. Медицина ўқув юртлари ва илмий-тадқиқот институтлари раҳбарлари юксак малакали мутахассислар тайёрлашга жиддий эътибор бермаяптилар.

Назоратнинг сустлиги туфайли айрим медицина ходимлари порахўрлик ва таъмагирлик қилмоқдалар, ўз ишига виждонан ёндашмаётирлар, ҳатто улар ўғирлик қилишгача бориб етмоқдалар. Тармоқда ғайриқонуний сарф-харажатлар, камомадлар ва ўғриликлар ҳар йили салкам 900 минг сўмни ташкил қилмоқда. Дорихоналар тармоғида нарх интизомига риоя қилинмаяпти, совет савдоси қоидалари қўпол равишда бузилаётир.

Кўпгина даволаш-профилактика муассасаларининг санитария ҳолати паст. Термиз, Нукус шаҳарлари, Коммунистик ва Жомбой районларидаги туғуруқхоналарда ўтган йили токсико-септик ва юқумли ичак касалликлари юз берганлигини сира унутмаслик керак. Афсуски санитария жиҳатидан аҳвол ҳали ҳам яхши эмас. Мингдан ортиқ стационар, бўлим фаолияти тўхтатиб қўйилганлиги, ўн мингта жарима солинганлиги медицина муассасаси раҳбарларининг маҳорати ва санитария маданияти савияси пастлигини кўрсатиб турибди.

Медицина муассасаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш — шу куннинг муҳим вазифасидир. Даволаш профилактика муассасаларининг фақат 20 проценти типовой, 8 проценти эса авария ҳолатидаги эски биноларда жойлашган. Уларнинг кўпида канализация, иссиқ сув йўқ. Ҳар бир бемор ўрни тиғиз жойлаштирилган. Медицина асбоб-ускуналари ва бошқа жиҳозлар етарли эмас. Айрим касалхоналар бинолари қурилиши сабабсиз кечиктириб юборилаётир.

«Саломатлик» комплекс программасида касалликлар профилактикасига алоҳида бўлим ажратилган. Уни амалга ошириш мобайнида муайян муваффақиятларга эришилган бўлишига қарамай, очиғини айтиш керак, бу муваффақиятлар ҳали қаноатлантирмайди. Бутун аҳолини босқичма-босқич диспансер кўригидан ўтказиш лозим. Шу билан бирга атроф муҳитнинг мусаффолигига эришиш, турмуш, меҳнат, дам олиш шарт-шароитларига алоҳида эътибор бериш керак.

«Тез медицина ёрдами» кўрсатиш хизмати ҳам турли шикоят ва эътирозларга сабаб бўлаётир. Ушбу хизмат махсус транспорт ва алоқа воситалари, ҳозирги замон техникаси, зарур дори-дармонлар билан таъминланмаган. Аксарият «тез ёрдам» станциялари мослаштирилган биноларда жойлашганлиги билан келишиб бўлмайди.

Аҳоли сиҳат-саломатлигини мустаҳкамлашда, шахсни ҳар томонлама камолга етказишда, ёшларни Совет Армияси сафларида хизматга тайёрлашда физкультура ва спортнинг аҳамияти катта. Лекин шуни афсус билан таъкидлаш керакки, физкультура ва спорт ҳар бир хонадонга кириб боргани йўқ. Бу йўналишдаги тарғибот ишларининг савияси паст. Биз спортнинг оммавийлигини тезроқ йўлга қўйишимиз даркор.

Медицина ходимлари қишлоқ хўжалик ишлари ва бошқа ишларга чалғитилмаслиги лозим. Бу область, шаҳар, район партия комитетларининг ва партия ташкилотларининг диққат марказида бўлиши керак. Токи ҳар бир шифокор инсоннинг бахт-саодати учун, унинг ҳаммавақт саломат бўлиши учун виждонан меҳнат қилишига, изланишига имконият яратилсин. Шунга эришиш керакки, ҳаммамиз ва ҳар биримиз соғ-саломат бўлиб, халқ бахт-саодати учун курашайлик!

МАДАНИЯТ, ХАЛҚ ТАЪЛИМИ ВА ФАН БЎЛИМИ.

«ШИФОКОР» КООПЕРАТИВИ

«СССР аҳолисининг саломатлигини муҳофаза қилишни ривожлантириш ва соғлиқни сақлашни қайта қуришнинг ўн иккинчи беш йилликка ва 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари»да аҳолига пуллик медицина хизмати кўрсатишни жорий этиш алоҳида қайд қилинган. Шу мақсадда Тошкентда, Фарғона, Урганч каби бир қатор шаҳарларда пуллик хизмат кўрсатувчи поликлиника ва медицина муассасалари ҳамда якка тартибда тиббий ёрдам берувчи кичик медицина шохобчалари иш бошлади.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг 1-клиник касалхонасига қарашли консультатив поликлиника қошида очилган «Шифокор» кооперативининг иши айниқса диққатга сазовордир. Бу ерда терапевт, пульмонолог, кардиолог, невропатолог, уролог, нефролог, сексапатолог, акушер-гинеколог, педиатр, ортопед-травматолог каби мутахассисликка эга бўлган олтмишдан зиёд олий категорияли шифокорлар беморларга малакали тиббий ёрдам кўрсатишмоқда.

З. АНОРБОЕВА,
ўқитувчи.

АВВАЛ ЁРДАМ БЕРИНГ...

Мен ва турмуш ўртоғим бир неча йилдан бери турли касаллик билан оғриб, азобланамиз. Ўтган йили Сирдарёдаги «Ҳавотоғ» санаторийсида даволанган эдик. Бу йил яна муолажаларни қайтаришга тўғри келди.

Санаторий ўз номи билан «Ҳавотоғ». Бу ернинг ҳавоси ниҳоятда тоза. Ташкил этилганига 4-5 йил бўлишига қарамай шифо топган кўплаб беморлар чин дилдан ташаккур изҳор этмоқдалар.

Бу ерда икки марта даволаниб, шунга ишонч ҳосил қилдикки, мазкур дам олиш зонасига кам эътибор берилмоқда. Катта ва кўркам боғнинг боғбони йўқ. Иссиқ сув, газ таъминоти йўлга қўйилмаган. Бу ерда ҳатто чойхона ҳам йўқ. Яхши ишлашни талаб қилиш учун яхши шароит ҳам яратиб бериш зарур. Биз дам олиш зонасидаги шароитнинг янада яхшиланишини истаймиз.

В. ҚОДИРОВ,
Улуғ Ватан урушининг 1 группа инвалиди.

С. ҚОДИРОВА,
Қаҳрамон она.

ГАЗЕТХОН:

МУАММО ҚЎЯДИ:

Ортда қолмаслик керак

Мамлакатимизда ҳисоблаш техникасини оммавий қўллаш ортда қолаётганлиги кузатилмоқда. Бу колоқликдан чиқиш учун партия ва ҳукуматимиз кейинги йилларда таълимни компютерлаштириш ва унинг моддий-техника базасини кўпайтириш программасини ишлаб чиқди.

Компютерлаштириш — илмий-тадқиқотларни, халқ хўжалигида ҳисоблаш жараёнларини автоматлаштириш, роботлар яратишдангина иборат эмас, балки маиший техника даражасини янги поғоналарга кўтариш ҳамдир. Бу ахборот соҳасида ҳам катта ишларни амалга оширишга ундайди. Компютерлаштириш журналистикада ҳам меҳнат унумдорлигини 10-15 баробар оширади.

Афсуски, бундай техника воситалари лотин ва рус алфавитларида ишлаб чиқарилмоқда. Бу эса бошқа тиллар учун қийинчилик туғдиради. Шунинг учун Тошкент, Тбилиси, Вильнюс Кибернетика институтларида СССР халқлари миллий алфавитида ахборот техникалари ишлаб чиқиш йўлга қўйилса яхши бўларди.

Л. ИВАНЕНКО,
физика-математика фанлари кандидати.

А. ШПОТЬ,
техника фанлари кандидати. Киев шаҳри.

ХАБАР ҚИЛАДИ:

Орол фондига

Яқинда қардош Қозоғистон ССРнинг Чимкент область Келес районидаги «Жузумдик» совхозида дўстлик мушоираси бўлиб ўтди. Совхоз ишчилари, адабиёт мухлислари Ленин комсомоли мукофоти лауреати, Қозоғистон ССР Ёзувчилар союзи қошидаги Орол ва Балхашни асраш комитети раиси, таниқли қозоқ шоири Мухтор Шаханов, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати, Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзи қошидаги Оролни асраш комитети раиси Пирмат Шермуҳамедов, Ўзбекистон Ленин комсомоли ва Бердақ номидаги Қорақалпоғистон АССР Давлат мукофотлари лауреати, таниқли ўзбек шоири Муҳаммад Али каби ижодкорлар билан учрашдилар. Шеър кечаси атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, Орол ва Балхашни асраш муаммоларига бағишланди. М. Шаханов ва П. Шермуҳамедовлар ўзлари бошқараётган комитет фаолиятига тўхталиб, саволларга жавоб бердилар. Совхоз ишчилари бир кунлик иш ҳақини Орол фондига ўтказишга қарор қилдилар.

М. УСМОНОВ.

Дунё воқеалари

ЯХШИ ҚЎШНИЛАРМИЗ

Афғон халқи ўз миллий байрами — Мустақиллик тикланган кун ва Афғонистон Республикаси армияси кунини нишонламоқда. Мустамлакачилар билан бўлган оғир жангларда мустақил ривожланиш ҳуқуқини қўлга киритган Афғонистон социал тараққиёт ва демократия йўлидан комил ишонч билан олға бормоқда. Бу йўлни мустамлакачилик истибдодининг жабр-ситамини тортган халқнинг ўзи танлаб олган. Ўзбекистон меҳнаткашлари барча совет кишилари қатори миллий байрам муносабати билан қардош афғон халқини қутламоқдалар.

Шонли сана арафасида ЎзТАГ мухбири Афғонистон Республикасининг Тошкентдаги Бош консули Ғулом Ҳазрат Ҳамкар билан суҳбатлашди.

— Савр инқилоби ғалабасига қадар халқаро империализм ва ички реакция мамлакатнинг эркин ривожланишига ҳар жиҳатдан халал бериб келди, — деди у. — Аммо 1978 йил апрелидан кейин ҳам кураш тугагани йўқ. Империализмнинг республикага қарши эълон қилинмаган уруши оқибатида жуда кўп қурбонлар бўлди. Бироқ, ғов-тўсиқларга қарамай, Афғонистон ўз халқи танлаб олган йўлдан шахдам қадам ташлаб бормоқда. Меҳнаткашларнинг турмуш, социал ва маданий даражаси юксалмоқда.

Муваффақиятларимизда Совет Иттифоқи бераётган ёрдам катта салмоққа эгадир. Афғон халқи неча ўн йиллардан буён ўз дўсти — Шимолдаги қўшнисининг меҳр-оқибатини сезиб турибди. Яхши қўшничилик сарчашмаларида улуғ Ленин турган эди. Совет биродарларимиз сўнгги йилларда, Савр инқилоби ғалабаларини ҳимоя қилиш даврида бизга, айниқса катта мадад, мисли сиз ёрдам бердилар.

Ҳозир Афғонистонда снарядлар портламоқда, бегуноҳ аҳоли — қариялар, аёллар, болалар нобуд бўлмоқда. Эндиликда мамлакатдан совет қўшинлари чекланган қисмини чиқариш бошланган кезда ҳам экстремистлар тинч шаҳар ва қишлоқларга ваҳшийларча ҳужумни давом эттирмоқдалар. Покистондан уларга сахийлик билан қурол-яроғ ва пул юборилмоқда. Аммо душманлар шуни англаб олишлари керакки, озодликдан баҳра олган халқни енгиб бўлмайди.

АХДП ўтказаётган миллий яраш сиёсатини халқ қизғин қўллаб-қувватламоқда. Қочоқлар юртларига қайтмоқдалар. Қўрбоши тўдаларига ҳамма ерда зарба берилмоқда. Чоғроқ Калат шаҳрига 20 мингдан кўпроқ ракета ва снаряд отилди. Миллий армия қисмлари ва аҳоли қаттиқ жангларда иштирок этишиб, газандаларнинг барча ҳужумларини даф этдилар ва шаҳарни ўз қўлларида сақлаб қолдилар. Афғонларнинг озодлик учун фидокорона кураши тўғрисидаги ана шундай фактларни кўплаб келтириш мумкин.

Эндиликда жафокаш ватанимиз заминида тинчлик ўрнатилиши Афғонистон тўғрисидаги Женева битимларида қатнашган барча мамлакатларнинг ушбу шартномага риоя қилишига боғлиқдир. Афғонистон Республикаси ва СССР Женева битимларини изчиллик билан амалга оширмоқдалар, Покистон эса уларни бажаришдан бўйин товламоқда. Бу ҳол мамлакатларимиз раҳбарларини ташвишлантирмаслиги мумкин эмас. Биз Совет ҳукуматининг яқинда матбуотда эълон қилинган баёнотини қизғин қўллаб-қувватлаймиз, баёнотда манфаатдор барча мамлакатлар Женева битимига оғишмай риоя қилишлари зарурлиги таъкидланган.

Афғонистон қўшни Ўзбекистон билан мустаҳкам дўстлик риштлари билан боғланган. Маданият ва тарихимизнинг ўхшашлиги бизни бирлаштириб турибди. Республикангиз бизга катта иқтисодий ва техникавий ёрдам бермоқда. Афғонистоннинг шимолий вилоятлари билан Ўзбекистон ССР областлари ўртасида тузилган шартномалар — интернационализм, ҳамжиҳатлик ва самарали ҳамкорликнинг ёрқин намунасидир.

Япония. Токиодаги каллиграфия мактабининг ташаббусига кўра иероглифларни чиройли ёзиш бўйича конкурс бўлиб ўтди. Унда тўққиз мамлакатдан ҳуснихатчилар қатнашдилар. Конкурсда Хитой Халқ Республикасининг вакили ғалабани қўлга киритди.

Суратда: конкурс қатнашчилари иш устида.

Киодо — ТАСС фотоси.

МУҲИМ ҚАДАМ

БОНН

Германия социал-демократик партияси правлениесининг аъзоси Карстен Фойгт Афғонистондан совет ҳарбий қисмларининг тенг ярми ҳозирдаёқ Ватанига қайтганини қутлади. Бу — СССРдаги янгича фикрлаш ва янгича ҳаракатлардан далолат берувчи энг муҳим қадамдир, деб таъкидлади у бу ерда тарқатилган баёнотда. Аммо бу эндиликда Афғонистонда тинчлик қарор топди, деган маънони англатмайди, аксинча, граждонлар уруши давом этмоқда, деб таъкидлади Фойгт. Унинг фикрича, ҳамжиҳатликка шай бўлиб турган мамлакатдаги барча сиёсий ва диний кучлар урушни келтириб чиқараётган сабабларни бартараф этиш учун кенг кўламдаги коалицияга бирлашишлари зарур.

(ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

ВАРШАВА

17 августда Польшадаги Сопот курорт шаҳрининг «Ўрмон операси»да «Сопот-88» халқаро қўшиқ фестивали очилди. Эндиликда бутун дунёга машҳур бўлиб кетган замонавий эстрада ашулалари ижрочиларининг ана шу конкурси 25-марта ўтказилмоқда. Фестиваль ташкилот комитетида хабар беришларича, бу ижодий мусобақада иштирок этиш учун жаҳоннинг 20 мамлакатидан 26 хонанда танлаб олинди. Улар энг яхши ашула ва унинг ижроси учун бериладиган асосий соврин, яъни «Гран при» учун ва поляк қўшиқларини чет эллик ашулачилар энг яхши ижро этганликлари учун бериладиган «Қаҳрабо булбул» мукофотини олиш учун мусобақалашадилар. Иккала мукофотни ҳам машҳур чех хонандаси Чеслав Немен раислигидаги халқаро жюри беради. Конкурсда Совет Иттифоқидан хонанда Валентина Легкоступова ва «Земляне» ансамбли қатнашмоқда.

МЕХИКО

Лотин Америкаси ва Кариб хавзаси хотин-қизларининг учрашуви 3-7 октябрда Гаванада бўлади. Бу учрашувда Лотин Америкаси хотин-қизларининг турмушнинг барча соҳаларида тенг ҳуқуқлилик учун, уларга реал сиёсий ҳуқуқлар ҳамда озодлик берилиши ва барча турдаги камситишларни йўқотиш учун курашини кучайтириш мавзуси муҳокама қилинади. Учрашувга тайёргарлик кўриш комитетининг бу ерда тарқатилган ахборотида шулар айтилади.

Ҳужжатда кейинги ўн йилликда илғор сиёсий партиялар, касаба союзлари, студентлар ташкилотлари ва ижтимоий ташкилотлар фаолиятида бевосита қатнашаётган хотин-қизлар сони анча кўпайганлиги таъкидланади. Бундай ташкилотлар хотин-қизларнинг тенг ҳуқуқлигига сўзда эмас, амалда кафолат берадиган, сайлов системасида, турмушнинг барча жабҳаларида уларнинг янада кенгроқ иштирок этишини таъминлайдиган қонунлар қабул қилиниши учун курашмоқда.

ВАШИНГТОН

Индиана штатидан сайланган сенатор Дэн Куэйл республикачилар партиясидан вице-президент лавозимига номзод қилиб кўрсатилди. Президент лавозимига сайланишга ҳаракат қилаётган АҚШ вице-президенти Жорж Буш 17 августда Янги Орлеанда сўзга чиқиб, шуни эълон қилди.

ГАВАНА

Гондурасдан олинаётган хабарларга қараганда, ушбу мамлакат ташқи ишлар министрлигининг вакиллари Никарагуа ҳукуматининг Гондурас—Никарагуа чегарасида халқаро хавфсизлик ва кузатиш кучлари тузиш тўғрисидаги таклифига рози бўлганликларини айтганлар. Аммо ушбу вакиллар Сандиночилар ҳукумати Гаагадаги халқаро судга мурожаат қилиб, Гондурасга қарши қилган даъвосини қайтариб олсин, деб шарт қўйдилар. Тўрт кун муқаддам Никарагуа президенти Даниэль Ортега чегарада халқаро ҳарбий қисмлар тузишга даъват этди. Бу қисмлар таркибига Канада, Испания ва бошқа давлатларнинг вакиллари кириши мумкин бўлур эди. Маълумки, Гватемала тинчлик аҳдномаларига Гондурас президенти имзо чекканлигига қарамай, ҳозирги вақтда мазкур мамлакат территориясидан Никарагуага қарши агрессия учун плацдарм сифатида фойдаланилмоқда.

(ТАСС).

• *Редакцияга хат*

ИШСИЗЛИК ХУСУСИДА БИР НЕЧА ФИКР

Ростини айтганда, «Труд» газетхонларини назарда тутиб ишсизлик ҳақида ёзиш мен учун жўн эмас. Буни қандай бажариш хусусида менда шубҳалар бор эди. Ахир СССРдаги ҳар бир киши ишсиз деганда бекорчи бўлиб қолган эркак ёки аёлни тушуниши жуда равшанку. Барча капиталистик мамлакатлар ана шу балога мубтало бўлганлигини ҳам биладилар. Албатта, совет меҳнаткашлари, ўз касаба союзлари газетаси орқали, шунингдек бошқа оммавий ахборот воситалари орқали Ғарбий Европанинг ўн икки мамлакатида шундай 17 миллион ишсиз борлигидан хабардор. Фақат биргина Франциянинг ўзида улар 3 миллион кишидир. Хўш, ундан кейинчи?

Ундан кейин... Ишсизлик тўғрисидаги хотира йўқолганига кўп бўлган мамлакатда яшаётган одамлар нормал ишлаётган киши учун меҳнат биржасига бўзчининг мокисидек қатнаш нималигини ҳис этишлари йўлида нималар қилиш керак? Ишсизлик ҳар бир кишига таҳдид солганда, сенинг кимлигинг: қора ишчи ёки инженер, ёш ёки қарилигинг муҳим эмас. У сенга хира пашшадек ёпишади.

Энди кўз олдингизга Францияда минглаб кишилар учун реалликка айланган мана бу манзарани келтиринг. Будильник эрталаб одатдаги вақтда жиринглайди. Сен турасан, кофе тайёрлайсан, рафиқангни уйғотасан: «Азизим, туракол, вақт бўлди». «Даррова?» — қайта сўрайди у. Жимгина ўтириб кофе ичаяпсиз, радиони тинглайсиз: «Кеча Сен-Назердаги кемасозлик корхоналарида ишдан янги бўшатишларга қарши намойишлар бўлиб ўтди». «Болаларни уйғотиш пайти бўлди», — дейди хотинингиз. Сен уларни уйғотасан, болаларга нонушта тайёрлайсан: «Тезроқ бўла қолинглар, бўлмаса мактабга кеч қоласизлар». Кичкинтой сўрайди: «Дада, сен бугун ишга борасанми?» Сен бўлсанг кўзингни олиб қочиб: «Йўқ, бугун бормайман», — деб ғўлдирайсан. Яна қўшиб қўясан: «Эҳтимол, эртага ҳам, унинг эртасига ҳам бормасам керак...» Фақат кеча хат ташувчи қуйидаги мазмундаги хат ёзилган конвертни келтирди. «Ходимлар сони қисқартирилиши муносабати билан биз Сизга таассуф билан хабар қилишга мажбурмизки, Сизнинг корхонамиз билан ҳамкорлигингизни тўхтатамиз... Ишонтиришни қабул этинг...»

Бизда ишсизлик ана шундай бошланади ва у ойлаб, йиллаб давом этиши мумкин.

Сен майда-чуйда эълонлар босиладиган газетани сотиб олиш учун пастга тушасан. Балки, омадинг келиб қолар! Консьержка тездагина ҳаммасига тушуниб етади. Сен унинг нигоҳида: «Шундай, месье Дюран, афтидан ишсиз қолган! Шунинг учун у уйда...», деган сўзларни уқийсан. Иш билан бандлик бўйича миллий агентликнинг бўлимига борасан. У ерда назарий жиҳатдан сенга ўхшаганларга иш топиб бериш билан шуғулланишлари керак. Лекин бу беҳуда умидлардир! Сен эълонлар осилган тахталарни айланиб чиқасан, жуда майда — мовий, ҳаворанг, сариқ, яшил қоғозчаларга сеҳрлангандек қарайсан. Мана ГФРда қандайдир ишлар бор. Нима бало, уларнинг эси жойидами? Қариндошлари, яқинларини, Ватанини ташлаб, бошқа мамлакатга яшаш учун кўчиб кетиш? Бунга кафолатлар қаерда? Ахир ўзларида ҳам ишсизлар тўлиб-тошиб ётибди-ку...

Кун эса тобора чўзилади. Ишсизларда кун ўтиши қийин. Тез орада (неччанчи маротаба!) сен ошхонани қайта бўяйсан, болакайларга китоблар учун полкалар ясайсан. Ахир нимадир қилиш керак-ку. Мана сен кечқурун ўтириб ўнлаб фирма ва компанияларнинг кадрлар бўлимига хатлар ёзиб, ўз хизматингни таклиф этасан. Лекин ҳеч кимдан жавоб келмайди. Кутиш ва ёзиш, ёзиш ва кутишдан бошқа иложинг йўқ...

Лекин яшаш керак. Аммо қандай қилиб? Ишсизлик бўйича нафақани кутаётган дастлабки ҳафтаданоқ ҳамён банкдаги счёт ёки омонат касса дафтарчасидаги счет каби кескин равишда пучайиб боради. Ва ниҳоят нафақа ўртача аввалги иш ҳақининг қарийб ярми кела бошлайди. Олифтагарчилик қилолмайсан, лекин яшаса бўлади. Фақат муаммо туғилади — ой сайин тобора камроқ ола бошлайсан, нафақа худди баҳорда муз эриганидек камайиб боради. Қонуният оддий: қанчалик сен кўп вақт ишсиз бўлсанг, шунчалик кам нафақа оласан. Ниҳоят, сен ишсиз, «ҳуқуқи йўқолган», яъни ҳуқуқсиз бўлиб қолган кун ҳам келади. Фақат лаш-лушинг билан хайрлашиш қолади, агар омадинг чопса — тасодифий ишлар ҳисобига бироз кун кўрасан, сўнгра тубанликка қулайсан: «юрак ресторани» олдида хайр-эҳсон илинжида навбатда туришга, ҳатто Париж метросининг ўтиш жойларида тиланчилик қилишга тўғри келади. Бизда, Францияда ҳар иккинчи ишсиз умуман ҳеч қандай нафақа олмайди...

Мен сизларга Филипп тарихини гапириб беришим мумкин. Унинг ёши 25 да эди, Франция жанубидаги Фрежюс шаҳрида яшарди. Филипп олий маълумот олди, лекин шунга қарамай икки йил давомида биронта иш тополмади. Фақат вақти-вақти билан мардикорлик қилди. Охир-оқибатда унинг иши ҳам юришди. ИФМ («ижтимоий фойдали меҳнат») давлат программаси доирасида уни муниципал кутубхонасига ишга олишди. Мана бу имконият! Ҳар ҳолда бу чўнтакда диплом билан йўлкаларни супуриш ёки ахлат қутиларини бўшатишдан ўлсэ ўлиги ортиқ эди. Тўғри, арзимаган ҳақ тўлашарди, дарвоқе бу иш бир йилга мўлжалланган эди. Лекин Филипп тиришиб ишларди. Агар илиниб олсам, ишим юришиб кетади, деб ўйларди. Оқшомлари у уйга ўз севимли муаллифларининг китобларини олиб кетарди. У ҳаётида ҳеч қачон ўша ойларда бўлганидек шунчалик кўп китоб ўқимаганди. Ишсиз қолмаса бўлгани... Лекин йил ўтди. Унинг учун ИФМ программаси тугади. Яна ишсиз бўлиб қолишидан бир кун аввал Филипп ўзини ўзи отди. «Жамиятга малол келишни истамайман», — деб ёзди у ўзининг сўнгги хатида.

Бунга ўхшаш қисматлар бизда кўпдан-кўп...

Энди мен Совет газетхонлари учун мўлжалланган ишсизлик ҳақидаги ана шу мақола хусусида нега шубҳаларим бўлганлигини айтишимга тўғри келади. Сабаби эса мана бундай. Франция матбуотида иқтисодчи Н. Шмелевнинг «Новий мир» журналидаги мақоласидан парчалар кенг эълон қилинди. Сизлар албатта уни ўқиб чиққансиз. Бу мақолада «кўпгина совет экспертларининг» фикри келтирилади. Улар «ишни йўқотиш хавфи... дангасалик, ичкиликбозлик, масъулиятсизликка қарши жуда яхши дори», деб ҳисоблайдилар. Сўнгра улар «шундай вақтинча ишсизларга бир неча ой нафақа тўлаш ишлаб чиқаришда ҳеч нарсадан чўчимайдиган жуда кўп бекорчи хўжаларни ушлаб туришга қараганда арзонга тушган бўлур эди...» деб тасдиқлайдилар.

Менинг назаримда бундай фикр жуда хатарли. Агар мен тўғри тушунган бўлсам, шу тариқа СССРда меҳнаткашларни «рағбатлантириш» мақсадида ишсизликка қайтишга йўл қўйилади. Айтишлари мумкинки, мен ўз ишимга аралашаётганим йўқ. Лекин мен фақат огоҳлантирмоқчиман: умуман на жамият учун, на унинг аъзоларидан алоҳида бирон-бири учун, на ишчилар синфи учун, «яхши», «фойдали» ишсизлик бўлмайди. Ишсизлик ҳамма нарсани вайрон қилади ва ҳамма нарсани бузади. Бу чинақам кулфатдир.

Мен ана шу экспертларни бир неча кунга Францияга таклиф қилган бўлур эдим. Мен уларга ишсизликнинг зил-замбил араваси ўтган шаҳарлар ва районларни кўрсатган бўлардим. Мен уларга Лонгви, Ланс, Дюнкерк ёки Сен-Назерни кўрсатган бўлардим. Бу шаҳарларда саноат қарийб буткул йўқолган. Шахталар, кемасозлик корхоналари, пўлат эритиш ишлаб чиқариши ёпилган. Улар асло «ялқов» бўлмаган эркаклар ва аёлларнинг мушкул аҳволини кўришган бўларди. Бугун эса улар ноумидлардир. Улар — хўрланган ва умидини узган кишилардир. Мана шундай...

Кўриб турибсизки, ишсизлик — у ҳақда ҳатто яхши ният билан фикр юритган тақдирда ҳам жуда жиддий нарсадир. Ишсизлик хусусида совет газетхонларига мен мана шуларни айтмоқчи эдим.

ЖАН-КЛОД ПУАТУ,
«Ви уврие» («Ишчи ҳаёти») журналининг бош редактори.

ПАРИЖ, август.
(«Труд», 16 август 1988 йил).

ЗИЁУЛ ҲАҚ ҲАЛОК БЎЛДИ

ИСЛОМОБОД, 17 август. (ТАСС). Покистон президенти генерал Зиёул Ҳақ бугун авиация фалокатида ҳалок бўлди. АПП агентлигининг хабар қилишига қараганда, давлат бошлиғи тушган С-130 ҳарбий транспорт самолёти мамлакат шимолидаги Бахавалпур шаҳридан парвоз қилгандан кейин бир неча минут ўтгач портлаб кетди ва Лоҳур шаҳри яқинига тушди. Зиёул Ҳаққа ҳамроҳ бўлган АҚШнинг Покистондаги элчиси А. Рафел ҳамда мамлакат қуролли кучларининг бир қанча раҳбарлари ҳам ҳалок бўлдилар. Дастлабки маълумотларга қараганда, самолётдаги 37 кишидан бирортаси ҳам омон қолмади. Ҳалокат сабаби текширилмоқда. Баъзи хабарларга қараганда, вертолёт билан тўқнашиш фалокатга сабаб бўлган.

Мамлакат конституциясига мувофиқ Покистон парламенти сенатининг раиси Ғулом Исҳоқхон президент вазифасини ўз зиммасига олди. Ахборот агентликларининг хабар беришича, у министрлар ва қуролли кучлар турларининг қўмондонлари билан шошилинч учрашув ўтказди. Мамлакатда ўн кунлик мотам эълон қилинди.

Зиёул Ҳақ 1977 йилда Покистонда ҳарбий тўнтариш натижасида ҳокимият тепасига чиққан эди.

Ёшлар ижодидан

Кел, менга ҳамдам бўл...

УШБУ ШЕЪРЛАР ҚАЛАМ ҲАҚИНИ ОРОЛ ФОНДИГА ЎТКАЗИШНИ СЎРАЙМАН

Муаллиф.

Сиз: аждарҳо, йўқ,
Аждарҳолар
Эртакда, дейсиз.
Унда Орол қани,
Қани менинг яшил боғларим!

* * *

Қадрига етмаган
Воҳаларининг
Кўзига қум
Сочмоқда
Орол.

* * *

Қачон тушунамиз
Орол ҳасратида
Муножот ўқиётган шамолни,
Балки у ҳам чанқагандир,
Томоғи ҳам қуриб кетгандир
балки

* * *

Сўкманг, нега сўкасиз
Қум тўзонларин —
Оролнинг
Энг содиқ
Фуқароларин.

* * *

Кема эмас булар,
Жангда жанггоҳни
Ташлаб кетмай
Ҳалок бўлган
Ботирлар.

* * *

Оролни
Қуритиш мумкиндир балки,
Лекин қуритиб бўлмайди
Ўнлаб халқнинг хотирасини
Хотирага пахта экиб
бўлмайди.

* * *

АБДУЛЛА ОРИПОВ ШЕЪРИГА ЎХШАТМА

Йиллар, ойлар ўтса, қуриса Орол.
Унда қад кўтарса тузли қоялар.
Шу жой денгиз эди десак бир маҳал,
Ишонармикансиз, болалар.
Қип-қизил саҳрода кезса илонлар,
Эчкэмар, яна турли балолар.
Оролни қуритди десак ёмонлар,
Ишонармикансиз, болалар.
Бу жойларда яшаб неча минг авлод,
Тўр ташлаб овларди олабуғалар.
Улар қувончини шоир этса ёд,
Ишонармикансиз, болалар.
Йиллар, ойлар ўтса, қуриса Орол
Унда қад кўтарса тузли қоялар.
Шу жой денгиз эди десак бир маҳал,
Ишонармикансиз, болалар.

Чори АВАЗ.

Шоҳимардонда

Шоҳимардон — мангу бир
қўшиқ—
Аждодларим куйлаган ёниб.
Бугун эса мен бахт-ла жўшиб,
Қўшиқ қилиб куйлайман қониб.
Ҳамза билан келган баҳорни
Куйламасам, шоир эмасман!
Шоҳимардон, сендай диёрни
Куйламоққа кўплар ҳавасманд.
Боиси бор — она эдинг сен,
Буюк эдинг фақат, онажон.
Она, сенинг озодлигинг-чун
Кўксини тошга тутди Ҳамзахон...
Тоғларингдек юксак бу юрак,
«Шеър — истеҳком,
Пўлат қалъам» дер.
«Шеър — дунёни қўриқлаш
демак,
Ва дунёга аталган жон — шеър.
Бунда, билки, ётар аланга,
Унинг номи буюк инқилоб.
Кирмоқ бўлиб ҳар дамда жанг-
га,
Ётар қасос дамларин пойлаб...
Бунда ётар оламнинг дарди,
Бунда ётар олам тилаги.
Керак бўлса, кўмган бўлардим
Шу қабрга мен ҳам юрагим!
Биз Ҳамзадек севсак замонни,
Ашъор билан от сурсак
жангга,
Кучи етмас ёвуз, ёмоннинг
Ҳас ташлашга она-Ватанга!

Қаҳҳор МИРЗАПЎЛАТ.

Ахборот

МУТАХАССИСЛАР МАСКАНИ

● Тошкент политехника институтининг Наманган областидаги филиали янги ўқув йилидан бошлаб инженер-педагоглар тайёрлайдиган билим масканига айлантирилди.

Қатор мутахассисликлар бўйича бу йил ўқув юртига 350 студент қабул қилинади. Бўлажак инженер-педагоглар ҳунар-техника мактабларида устозлик қиладилар. Турли ихтисослар бўйича пишиқ билимли ишчилар синфини тайёрлашга ҳисса қўшадилар.

Наманган филиали Свердловскдаги инженер-педагогик институтидан кейин Иттифоқимизда шундай кадрлар тайёрлайдиган иккинчи олий билим маскани ҳисобланади. Институтни тамомлаб чиққан ёш мутахассислар Ўрта Осиё ва Қозоғистондаги ҳунар-техника мактабларига йўлланма оладилар.

Қ. АҲМЕРОВ.

СОВҒА

● Янгийўл шаҳридаги Ҳ. Турсунқулов номли колхоз правленияси ва партия ташкилоти янги лойиҳалар асосида мактаблар қуриш ва уларни ўқув қуроллари, техника воситалари билан таъминлашга жиддий эътибор бермоқда.

Бу йил хўжаликнинг Охунбобоев участкасида 364 ўринли типовой мактаб қурилиб, фойдаланишга топширилди. Қурилиш-монтаж ишларига қарийб 300 минг сўм капитал маблағ сарфланди. Бинокорлик ишларини Янгийўлдаги 8-механизациялашган кўчма колоннанинг А. Юсупов бошчилигидаги қурувчилари бажаришди.

Мактабда кенг ва ёруғ синф хоналари, мажлислар ва спорт заллари, пионер-комсомол хоналари, турли кабинетлар мавжуд.

Т. ЮСУПОВ.

НАМАНГАН ТАЖРИБАСИ—ҲАММАГА

Ахсикент массивида юздан ортиқ наманганликлар хонадонин ҳовли тўйлари ўтказди. Бу ерда талабгорларга тақдим этилган участкаларда уй-жой қуриш ҳар қачонгидан қизиб кетди.

Область ижроия комитети навбатда турган шаҳарлик оилаларга 2640 ер участкаси ажратиб берган ва кўп қаватли уйлардаги квартираларини уларнинг ўз аризаларига кўра қайтариб олган эди.

Меҳнаткашларининг яна 661 та худди шундай мазмундаги аризалари бор. Уларга ҳам уй қуриб олиш учун ер ажратиб берилади. Маҳаллий бошқарув органлари аҳолининг уй-жойларга ўсиб бораётган эҳтиёжларини ана шундай усулда қондириб боришга ҳаракат қилмоқдалар.

Суратларда: 1. Наманганда истиқомат қилаётган Шамсиддин ота Ҳасанов Ахсикентдан ер участкаси олиб, иморат қураётган ўғли ҳузурида. 2. Янги уй-жой массивининг дастлабки бинолари ва бозорча кўриниши.

А. КОВТУН фотоси (ЎзТАГ).

● *Спорт*

ЕНГИЛ АТЛЕТИКА

Ёшларимиз ютуғи

Венгрияда ёшларнинг «Дружба» соврини учун ўтказилган халқаро мусобақалар тугади. Социалистик мамлакатларнинг ўсмирлари ва қизлари 22-марта мусобақалар иштирокчиси бўлишди.

Мамлакатимиз вакиллари муваффақияти залворли бўлди. Улар ҳисобида 15 та олтин медаль бор. Спортчиларимиз мусобақалар давомида униинг рекордларини 7 марта янгилашга муваффақ бўлишди.

ШАХМАТ:

Каспаровми ёки Карпов?

Москвада мамлакат биринчилиги учун мусобақада жаҳон чемпиони Г. Каспаров ва жаҳоннинг собиқ чемпиони А. Карпов ҳаммани қойил қолдиришмоқда. Кечиктирилган ўйинларда Каспаров Саловни мағлубиятга учратди.

Мусобақалар тугашига бир тур қолганида Каспаров ва Карпов пешқадамлик қилишаётир. Улар ҳисобида 11 тадан очко бор. Салов ва Юсупов эса 9,5 тадан очко тўплаб учинчи ва тўртинчи ўринларда боришмоқда.

ФУТБОЛ:

Ҳисоб очилмади

Москва ва Тбилиси динамочилари бу йилги мусобақаларни ўз мухлислари орзу қилганларидек ўтказиша олишмаяпти. Москванинг «Динамо» стадионида ўтказилган клубдошлар учрашувида ҳисоб очилмади. Шундан сўнг москваликлар ҳисобида 16 очко (21 учрашувдан сўнг), тбилисиликлар ҳисобида эса 19 учрашувдан сўнг 14 очко бор.

Ўртоқлик учрашуви

Финляндиянинг Раума шаҳрида СССР ёшлар терма командаси ўз тенгқурлари билан куч синашдилар. Ўйин тугашига 10 минут қолганида совет футболчиси Кобелев киритган ягона тўп ўйин тақдирини ҳал қилди.

Навбатдаги тур олдидан

Якшанба куни биринчи лига коллективлари 27-тур учрашувларини ўтказишади. Бунда Тошкент пахтакорчилари Ставрополнинг динамочилари, «Помир» эса «Спартак» билан учрашади.

26-турда дарвозаларга 29 тўп йўлланди. Уларнинг 17 таси майдон эгалари, 12 таси эса меҳмонлар томонидан дарвозаларга киритилди. Биринчи лигада ўтказилган 273 учрашувда дарвозалар 673 марта ишғол этилди. Тўпурарлар баҳсида «Помир» ҳужумчиси Муҳамадиев олдинда бормоқда. У 15 марта дарвозабонларни доғда қолдирган.

Энг интизомли команда қайси? Тошкентнинг «Пахтакор» командаси ҳозирча бу соҳада бошқаларга ўрнак. Пахтакорчилар мусобақалар давомида судялар томонидан 8 марта огоҳлантириш олишган.

(«Совет Ўзбекистони»нинг навбатдаги сони 21 августда чиқади).

● *Мақоламизни ўқиб*

МЕҲР ВА ОҚИБАТ БЎЛСИН

«Совет Ўзбекистони»нинг шу йил 15 апрель сонида босилган «БИР ОИЛА ФОЖИАСИ» сарлавҳали мақолада Тошкент шаҳар Собир Раҳимов район «Шарқ ҳақиқати» маҳалласидаги Ашировлар хонадонида содир бўлган аянчли воқеа баён этилганди. Ичкиликбозликка муккасидан кетган Абдужаббор ўз ота-онасига узлуксиз зулм қилади. Уларни ҳақоратлайди, калтаклайди. Укаси Абдуманноп бунга тоқат қила олмайди. Абдужабборни пичоқлаб ўлдиради.

Мазкур мақола юзасидан газетхонлардан 200 дан зиёд хат олинди. Шундан қирққа яқини газетанинг 14 май ва 1 июль сонларида чоп этилди.

Ҳар бир оилада ўзаро меҳр ва оқибат, тотувлик бўлсин экан. Бунга эришган хонадонлардан ҳеч қачон шодлик, қут-барака аримайди. Ота-она меҳрига қонган, улардан тўғри тарбия олган фарзандлар ёмон йўлга кирмайдилар. Аксинча, ўзларининг намунали хулқлари, меҳнатсеварликлари билан эл-юрт ҳурматига сазовор бўладилар.

Кўплаб хатларда ана шундай қимматли фикр-мулоҳазалар баён этилган. Шунингдек, газетхонлар ичкиликбозликни қаттиқ қоралайдилар. «Ичкилик туфайли тубанликка юз тутган Абдужаббор ўзига ҳам, отасига ҳам жабр қилди, — деб ёзади Қоракўл районидаги Киров номли колхоздан **Обил Ҳамроев**. — Ёмон бўлсаям ўмон бўлсин, дея ўз ўғлидан шафқат тилаб келган онаизорни эса тириклайин ерга кўмиб кетди...

Абдужабборнинг «ўйин»ларига томошабин бўлиб қараб келган қўни-қўшниларни ва маҳалла активларини, иродасизлик қилиб маст акага пичоқ урган Абдуманнопни фожианинг бош сабабчилари, деб ҳисоблашга ҳақлиман».

Ғузор районидаги Гагарин номли колхоз аъзоси **Убайдулла Тўраев** эса мана бундай деб ёзади: «Мақолада ичкиликбозлик жуда ўринли қораланган. Ҳа, ичкиликбозлик оқибатида саноат корхоналарида, қурилишларда, транспортда авариялар содир этилмоқда. Маст-аласт кишилар чўмиламан, деб сувга чўкиб нобуд бўляпти. Партия ва ҳукуматимизнинг ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши олиб бораётган курашини қўллаб-қувватлайман». Тошкент пахтачилик техникумининг талабаси **Шуҳрат Қурбонов**, шерободлик **Муҳаббат Ибодова**, Фарғона область Ленинград районида яшовчи **Нафиса Расулова**, олмалиқлик **Муҳаммад Назаров** ва бошқалар ҳам шундай фикр билдирганлар.

Ҳаёт инсон учун бир марта берилар экан, у доимо яхши ишлар қилишга ва эзгуликка интилиши керак. «Яхшидан от, ёмондан дод қолади», — деб бежиз айтмаганлар-ку, ахир! Нарпай районидаги «Иттифоқ» колхозида истиқомат қилаётган **Хўжаёр Назаров**нинг сўзларига қулоқ тутинг. «Мен Улуғ Ватан уруши инвалидиман. 49 йилдан буён ёш авлодга таълим ва тарбия бериб келаман. Етти ўғил-қизим, тўрт келиним, ўн уч нафар набирам бор. Уларнинг ҳаммаси жамиятда ўз ўринларини топиб олишган. Абдужабборга ўхшагани йўқ.

Мен ҳозирги давримизда Абдужаббор каби текинхўр безориларнинг кўпайиб бораётганидан ташвишланаман. Маҳалла комитетлари ҳамда милиция ходимлари бунга қарши қатъий кураш олиб боришлари керак».

Собир Раҳимов районидаги «Янги турмуш» маҳалласидан хат йўллаган ишчи **Абдулла Толипов** ҳам худди шу масалада фикр юритади. У бундай дейди: «Мақтаниш бўлмасин-у, мен яшаётган маҳалла комитети раиси, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси Юсуфбек ота Ёқубов ва котиба Муҳаббат Исломова, участка инспектори Яхё Саидовлар ҳар бир хонадонни яхши биладилар. Ўқувчи болалар ва ўсмирлар тақдирига, оилаларда содир бўладиган келишмовчиликларга бефарқ қарамайдилар. Шунинг учун ҳам маҳалламизда кўнгилсиз воқеалар содир бўлмайди».

Самарқанд шаҳридаги Усмон Юсупов номли маҳалла комитети раисининг ўринбосари, уруш ва меҳнат ветерани **Э. Ҳамроқулов** ҳам ўз хатида қимматли фикрларни билдиради. «Маҳалламизда ўн миллат вакиллари бир оила фарзандларидек аҳил яшайдилар, — деб ёзади у. — Бир маҳаллар бизда ҳам ота-онасига озор берадиган ноқобил фарзандлар бор эди. Жамоатчилик уларни тарбиялади. Ўлмас деган бир шахс бўларди. Ишёқмас ва пиянista эди. Маҳалла активлари ички ишлар бўлими участка инспектори иштирокида унинг ахлоқини муҳокама қилдилар. Мажлис қарорига кўра у икки йил муддатга даволанишга юборилди. Соғайиб қайтди. Ҳозир Ўлмас илғор ишчилардан ҳисобланади, оиласи билан иноқ яшайди. Маҳалламизда уруш ва меҳнат ветеранлари кенгаши, хотин-қизлар кенгаши ҳамда ёшлар билан ишлаш комиссияси фаол иш олиб боряпти. Тартиббузарлар учраб қолгудек бўлса, уларга жамоат танбеҳи берилади, юриш-туриши қатъий назоратга олинади. Хуллас, маҳалла — бу тарбия ўчоғидир».

Кармана шаҳрида яшовчи пенсионер ўқитувчи, Ўзбекистон ССР халқ маорифи аълочиси **Н. Рустамов** масалага янада чуқурроқ ёндашади. Мана, у нималар дейди:

«Биз оила аъзоларимиз билан Аширов Абдуманнопга нисбатан чиқарилган суд ҳукмини тўғри ва адолатли деб ҳисоблаймиз. Чунки Абдужаббор каби шахслар жамиятда яшагани билан улардан ҳеч қандай одамийлик чиқмаслигини ҳаёт исботлаб турибди. Мен бундай салбий ҳодисаларни фақат ота-оналардан эмас, коллективдаги нопок кишилардан ва айрим ҳолларда қонунларга амал қилинмаётганлигидан излаш керак деб ҳисоблайман».

Избоскан районидаги 35-мактаб директори **М. Салоҳиддинова** олам каби бағри кенг онажонларимизни улуғлайди. Оиласи ва ота-онасига нисбатан тошбағирлик қилган Абдужабборнинг рафиқаси, сабр-бардошли аёл Сайёра Ашировага таҳсинлар айтади. Айни пайтда ҳаётга енгилтаклик билан қаровчи баъзи бир ёшларни қаттиқ қоралайди. Бундай шахсларнинг икир-чикирларни баҳона қилиб, гулдай оилаларини хазон этаётганларга, оқибатда бегуноҳ гўдакларнинг тирик етим бўлаётганига ачинади. Уларни хато йўлдан қайтишга даъват этади.

Чустлик газетхон Ғафуржон Сулаймонов эса ўз хатида ўғил-қизларини ҳаддан зиёд талтайтириб юборган «бойвачча» ота-оналарни қоралайди. Текин даромад эвазига фарзандларини қутуртираётган бундай кимсаларнинг ножўя хатти-ҳаракати ҳалол меҳнат эвазига кун кўраётган оилаларга салбий таъсир этаётганлигини қаҳр-ғазаб билан сўзлайди. Куёвига «Жигули» автомашинаси сотиб олиб берган «саҳий» қайнотани бунга мисол қилиб кўрсатади. Боёвут районидаги А. С. Пушкин номли совхоз тракторчиси **Қурбонали Эшназаров** бўлса ўз мактубида йигит-қизларни ҳалолликка чақиради. «Осон ҳаёт кечириш мақсадида оғирнинг устидан, енгилнинг остидан юришга ҳаракат қилган ёшлар бир кун пушаймон бўладилар», — дейди.

Шуни алоҳида қайд этиб ўтиш лозимки, кўплаб газетхонлар ўз хатларида Абдуманноп Ашировнинг тақдири билан қизиққанлар. Маълумки, Собир Раҳимов район халқ суди уни қайта тарбиялаш вазифасини Тошкент чинни заводи меҳнат коллективига топширган эди. У ҳозир шу ерда пиширув цехида ишлаб турибди. Яқинда биз телефон орқали цех бошлиғи Муҳаббат Зоҳидова билан суҳбатлашдик.

— Оиласида кўнгилсиз воқеа содир бўлмасидан аввал ҳам Абдуманноп ҳамиша пешқадам ишчиларимиз сафида бўлган эди. Ҳозир ҳам шундай, — деди М. Зоҳидова, — Ашировлар оиласидан хабар олиб туриш вазифасини Абдуманноп билан бир бригадада ишлайдиган илғор ишчи Санобар Умаровага топширганмиз. У коллективнинг бу топшириғини яхши бажармоқда. «Шарқ ҳақиқати» маҳалласидаги ҳамма оилалар қатори Ашировлар оиласи ҳам тинч-тотув яшамоқда.

Мақоламизга «Бир оила фожиаси» деб сарлавҳа қўйган эдик. Истагимиз шуки, энди ҳеч бир хонадонда бундай воқеа содир бўлмасин. Редакциямизга қалб сўзларини йўллаган барча газетхонларнинг эзгу мақсадлари шундай.

Усмон ЮСУПОВ.

Редактор ўринбосари Т. НАЖМИДДИНОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Халқ таълими министрлиги
42-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1988—1989 ўқув йили учун қуйидаги ихтисосликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Токарь-универсал, слесарь-ремонтчи, электр-газ пайвандчи, ОТК контролёри, штамповкачи, автослесарь, механик йиғув ишлари слесарлари, ЭҲМ операторлари (фақат 8-синф ҳажмида маълумотли қизлар қабул қилинади).

Ўқиш муддати 10-синф маълумоти билан — 6 ой, 8-синф маълумоти билан — 3 йил.

Билим юртига 18 ёшдан 34 ёшгача бўлган ўрта маълумотли Тошкент шаҳри ва Тошкент областининг Орджоникидзе, Калинин, Тошкент районларида доимий пропискада бўлган йигит ва қизлар қабул қилинади.

ЎҚИШ МУДДАТИ МЕҲНАТ СТАЖИГА КИРАДИ.

3 йиллик муддат билан ўқийдиган ўқувчилар бепул иссиқ овқат ва кийим-бош билан таъминланадилар.

Билим юртини аъло баҳолар билан тамомлаган ўқувчиларга олий ўқув юртларига кириш учун йўлланма берилади.

10-синф маълумоти билан ўқишга кирганларга ҳар ойда 76 сўм стипендия ва меҳнат практикаси вақтида ойлик маошларининг 50 проценти берилади.

Қуйидаги ҳужжатлар топширилади: ариза, турар жойидан справка, паспорт, соғлиги ҳақида справка, маълумоти тўғрисида гувоҳнома, 6 дона фотосурат (3x4 см.).

Ҳужжатлар соат 9 дан 17.00 гача қабул қилинади.

Адрес: Тошкент шаҳри, Ж. Обидова кўчаси, 70-уй (2, 16, 25, 28, 29-трамвайлар; 8, 9, 24, 60, 165-автобуслар билан борилади). Телефон: 34-57-13.

ТОШКЕНТДАГИ
45- ТЎҚИМАЧИЛИК ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА
БИЛИМ ЮРТИ
ТЎҚУВЧИ, ЙИГИРУВЧИ КАСБЛАРИНИ ЎРГАНИШ УЧУН ҚИЗЛАРНИ

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқишга кириш имтиҳонларисиз, суҳбатлашиш йўли билан қабул қилинади.

Ўқишга қабул қилинганларга шинам ва қулай ётоқхонадан жой берилади.

Билим юрти юқори малакали тўқувчи касбини эгаллаб чиқиш кафолатини беради. 10-синфни битирган ўқувчилар касб эгаллаб чиқиш учун 1 йил ўқишади, уларга 70 сўм стипендия тўланади.

9-синфни битирган ўқувчилар 2 йил ўқиб касб эгаллаб чиқиш билан бирга тўлиқ ўрта маълумот ҳам оладилар ва ўқиш даврида давлат таъминотида бўладилар.

8-синфни битирган ўқувчилар 3 йил ўқиб касб ўрганиш билан бирга тўлиқ ўрта маълумот олиб чиқадилар ва ўқиш даврида давлат таъминотида бўладилар.

Билим юртидаги ўқиш даври умумий меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Машғулотлар — 1 сентябрда бошланади.

Ёшларнинг эркин ижод қилиши ва маънавий камолотга етиши, ҳаётда ўз ўрнини топа билишига кафолат берилади.

Билим юртига киришни хоҳловчилар қабул комиссиясига қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: ариза, туғилганлик ҳақидаги гувоҳнома, маълумот ҳақидаги ҳужжат; характеристика, медицина справкаси (ўқув юртига кирувчилар учун мўлжалланган форма бўйича), 8 дона фотосурат ва агар 16 ёшга тўлган бўлса паспорт шахсан кўрсатилади.

ЙИГИТЛАРНИ БИРИНЧИ БОР ЎҚИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАМИЗ!

Билим юртида Тошкент шаҳрида яшаб турган йигитлар учун тўқувчилар ва йигирувчилар экспериментал группалари ташкил қилинган.

Қабул шартлари — юқорида қайд қилинганидек.

Бизнинг адрес: 700070, Тошкент шаҳри, Фрунзе райони, 2-Охунбобоев кўчаси, 68-уй (54, 57, 58, 98-автобуслар; 4, 7, 9, 11, 24, 28-трамвайлар; 3, 13, 16 троллейбусларнинг «Киров номли парк» бекати). Телефонлар: 55-78-28, 55-78-30.

Ҳар куни, якшанбадан ташқари соат 9 дан 16.00 гача, шанба кунлари соат 9 дан 14 гача билим юртининг касб танлаш кабинетида консультация олиш мумкин.

ЎРТА ОСИЁ ЎРМОН ХЎЖАЛИГИ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
қуйидаги мутахассисликлар бўйича
АСПИРАНТУРАНИНГ
кундузги ва сиртқи бўлимига

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ўрмон экинлари, агроўрмон мелиорацияси, экономика, ўрмон хўжалигини планлаштириш ва уни ташкил этиш, технология ва ўрмон хўжалиги машиналари.

Кириш имтиҳонлари — 1988 йил 1 сентябрдан 30 сентябргача.

Қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент области, Тошкент райони, «Дархон» алоқа бўлими. Телефонлар: 24-62-80, 21-04-30.

●

СССР Давлат гидрометеорология комитетининг
ЎРТА ОСИЁ РЕГИОНАЛ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ГИДРОМЕТЕОРОЛОГИЯ ИНСТИТУТИ
гляциология бўлими мудири
ВАКАНТ ВАЗИФАСИГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурс муддати — 30 августгача.

Ҳужжатлар директор номига қуйидаги адресга жўнатилсин: Тошкент шаҳри, 52-алоқа бўлими, Обсерватория кўчаси, 72-уй. Телефон: 35-80-59.

Театр

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 19/VIII да **«Узоқ қишлоқ»** (19.00), 20/VIII да **«Майсаранинг иши»** (19.00), 21/VIII да **«Отасининг қизи»**.

●

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Янги программа. **«Интерцирк-88» гастроллари** (19.30).

Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетининг республика телевизион маркази коллективи телеоператор ассистенти **Абдумалик Абдувоҳидович ЖАББОРОВ**нинг вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

● *Тингланг, томоша қилинг*

19 АВГУСТ, ЖУМА

МТ-I. 7.00 — «120 минут». 9.05 — Салом, музика! 9.50— Қандай яшаяпсан, театр? 10.50 — Янгиликлар. 11.00 — Фидойи шахслар. 16.00 — Янгиликлар. 16.10 — Қайта қуриш прожектори. 16.20 — Белоруссия телевидениесининг программаси. 17.30 — Нега ва нима учун? 18.00 — РСДРП II съездининг 85 йиллигига. 18.30 — Ёшлик куйлайди ва рақсга тушади. 18.45 — Мактаб: ўзгаришлар даври. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.35 — Мультфильмлар. 20.00 — 705-счёт. 21.30 —Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Собиқ Поварскаяда, княгина Мешчерская ҳузурида. 23.20— «Роталия» халқ рақс ансамбли ижро этади. 23.40 — Нигоҳ.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Илмий-оммабоп фильм. 9.40 — Инглиз тили. 10.10 — Мультфильм. 10.25 — Болалар учун фильм. 11.20 — Инглиз тили. 11.50 — «Кўз ёшлар томганда». Бадиий фильм. 13.15 — Барча қўшиқлар бизда меҳмон. 13.45 — Янгиликлар. 13.55 — «Оловли йўллар». Бадиий фильм. 17-серия. 15.10— Халқ куйлари. 18.35 — Янгиликлар. 18.45 — Арманистон ССР халқ артисти С. Навасардян чалади. 19.00 — Саёҳатчилар клуби. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 —Ҳаракат хавфсизлиги учун. 20.50 — Бизнинг бурчимиз. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — «Сопот—88»

УзТВ-I. 15.05 — «Қадрдон дўстлар». Бадиий фильм. 1- ва 2-сериялар. 17.15 — Ҳужжатли фильм. 18.10 — «Чичерин». Бадиий фильм, 2-серия. 19.15— Мактаб ўқувчиларининг XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси делегати. Ж. А. Абдуллаев билан учрашуви. 20.00 — Ахборот. 20.20 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — Ахборот, 20.50 — Долзарб интервью. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Лев Кимнинг коммунаси. 22.45 — «Дилбарим». Кинокомедия.

УзТВ-II. 19.25 — Спорт шарҳи. 20.05 — «Уч қўшув икки». Бадиий фильм. **Фрунзе.** 21.30— Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — «Сабзавот конвейери — 88». 22.25 — «Иссиққўл — 88» республика эстрада телефестивали.

РАДИО

Биринчи программа. 8.30 — Ўзбекистон композиторларининг қўшиқлари. 9.30 — М. Йўлчиева куйлайди. 9.45 — Халқ контроли радиопости. 10.15 — Музикали дақиқалар. 11.15 — Юность. 12.10 — Мелиоратор. 12.30 — Таниш қўшиқ ва куйлар 13.00 — Ўзбекистон чорвадори. 13.30 — Ёшлар санъати. 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.30 — Бахтли болалик. 15.50 — Тенгдошларинг куйлайди. 16.00 — Дўстларимиз овози. 18.15 — Бизнинг социалистик турмуш тарзимиз. 18.40 — Инсон ва қонун. 19.20 — Огонёк. 20.15 — Ижтимоий фанлар ва замонавийлик. 20.30 — Севги қўшиқлари. 21.30 — Қишлоқ меҳнаткашларининг талабларига биноан концерт. 23.10 — Бугун радиотеатрда.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
(«Советский Узбекистан»)
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
Издается на узбекском языке

Редакция адреси: 700083, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.

Р. — 14087. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. А. — 190. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12